

Banca Națională a Moldovei

Conturile internaționale ale Republicii Moldova

Trimestrul II 2023
(date provizorii)

Contul curent

-410 mil. USD
(-11% la PIB)

Contul financiar

-414 mil. USD
(-11% la PIB)

**Erori și
omisiuni**
16 mil. USD

Poziția investițională internațională

-6 613 mil. USD
(-43% la PIB)

Datoria Externă

10 242 mil. USD
(67% la PIB)

Cuprins

Contextul național și internațional	1
I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în trimestrul II 2023 (date provizorii)	3
Balanța de plăți – prezentarea generală – date semestriale	3
Balanța de plăți – prezentarea generală – date trimestriale	6
1. Contul curent	6
1.1. Comerțul exterior cu bunuri.....	7
a) Structura exportului de bunuri.....	7
b) Structura importului de bunuri	10
1.2. Balanța serviciilor.....	13
1.3. Balanța veniturilor primare.....	15
1.4. Balanța veniturilor secundare.....	16
<i>Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)</i>	17
2. Contul de capital	19
3. Contul financiar	20
II. Poziția investițională internațională la 30.06.2023 (date provizorii)	24
III. Datoria externă brută la 30.06.2023 (date provizorii)	30
1. Datoria externă publică	32
2. Datoria externă privată	35
IV. Statistica operațiunilor bancare internaționale	37
Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare semestrială	37
Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare trimestrială	38

Lista diagramelor:

Diagrama 1. PIB, indicii volumului fizic (% față de același trimestru al anului precedent).....	1
Diagrama 2. Indicatorii gradului de deschidere a economiei, %.....	2
Diagrama 3. Contul curent – componente principale (mil. USD).....	6
Diagrama 4. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-CIF).....	7
Diagrama 5. Exportul de bunuri.....	8
Diagrama 6. Exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice, pe zone geografice.....	10
Diagrama 7. Importul de bunuri.....	11
Diagrama 8. Import de produse energetice și electricitate (prețuri CIF).....	12
Diagrama 9. Balanța serviciilor.....	13
Diagrama 10. Exportul de servicii pe principalele tipuri, în trimestrul II 2023.....	14
Diagrama 11. Importul de servicii pe principalele tipuri, în trimestrul II 2023.....	14
Diagrama 12. Evoluția veniturilor primare.....	15
Diagrama 13. Evoluția veniturilor secundare.....	16
Diagrama 14. Distribuția geografică a remiterilor personale (mil. USD).....	18
Diagrama 15. Contul de capital - principalele componente (mil. USD).....	19
Diagrama 16. Evoluția contului financiar, pe categorii funcționale, fluxuri nete (mil. USD).....	20
Diagrama 17. Contul financiar, active și pasive pe categorii funcționale în trimestrul II 2023 (mil. USD).....	21
Diagrama 18. Principalii creditori ai administrației publice în trimestrul II 2023.....	23
Diagrama 19. Poziția investițională internațională net, la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale, % la PIB.....	25
Diagrama 20. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%).....	26
Diagrama 21. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă.....	27
Diagrama 22. Poziția investițiilor directe*, capital propriu, pe zone geografice, la sfârșitul perioadei.....	28
Diagrama 23. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 30.06.2023, pe activități economice (conform CAEM-2).....	28
Diagrama 24. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%).....	29
Diagrama 25. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei.....	31
Diagrama 26. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei, mil. USD.....	31
Diagrama 27. Datoria externă publică, la sfârșitul perioadei (mil. USD).....	33
Diagrama 28. Structura pe creditori a datoriei externe publice, la sfârșitul perioadei.....	33
Diagrama 29. Datoria externă privată, la sfârșitul perioadei (mil. USD).....	35
Diagrama 30. Structura datoriei private, pe sectoare instituționale, la sfârșit de perioadă.....	36
Diagrama 31. Structura pe creditori a datoriei private.....	36
Diagrama 32. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, semestrul I 2023 (%).....	37
Diagrama 33. Fluxurile financiare internaționale agregate înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD).....	38
Diagrama 34. Structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național (mld. USD).....	39
Diagrama 35. Structura geografică a transferurilor brute de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice.....	40

Lista tabelelor:

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova.....	2
Tabelul 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD).....	3
Tabelul 3. Principalele componente ale contului curent al balanței de plăți (MBP6), raportate la PIB.....	6
Tabelul 4. Exportul produselor agroalimentare pe principalele categorii.....	9
Tabelul 5. Contribuția principalelor categorii de servicii la modificarea totală (puncte procentuale).....	13
Tabelul 6. Balanța serviciilor de informatică, pe principalele tipuri.....	14
Tabelul 7. Remiterile personale, pe componente.....	17
Tabelul 8. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete, % PIB.....	21
Tabelul 9. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD).....	22
Tabelul 10. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD).....	23
Tabelul 11. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6).....	24
Tabelul 12. Poziția investițională internațională (MBP6), la 30.06.2023 (mil. USD).....	24
Tabelul 13. Datoria externă brută (MBP6) pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD).....	30
Tabelul 14. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6).....	32
Tabelul 15. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori (mil. USD).....	34
Tabelul 16. Serviciul datoriei externe publice.....	35

Lista abrevierilor:

AID – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BCDMN – Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre
BDCE – Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM – Banca Națională a Moldovei
BNS – Biroul Național de Statistică
BM – Banca Mondială
CFI – Corporația Financiară Internațională
CIF – Cost, insurance, freight
CSI – Comunitatea Statelor Independente
Ct. - credit
DE – datoria externă
Dt. - debit
DST – drepturi speciale de tragere (XDR)
EX - export
EUR – euro
FIDA – Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii
FMI – Fondul Monetar Internațional
FOB – free on board
GP – gospodăriile populației
IFSLSGP – instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
ISD – investiții străine directe
IMP – import
IVF – indicii valorii unitare
IVU – indicii volumului fizic
NEFCO – Corporația Financiară Nordică de Mediu
MBP6 - Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a
M2 – masa monetară
mil. – milioane
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PIB – produsul intern brut
PII – poziția investițională internațională
p.p. – puncte procentuale
SRTI – Sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale
UAT – unități administrativ-teritoriale
UE – Uniunea Europeană fără Marea Britanie
USD – dolarul Statelor Unite ale Americii

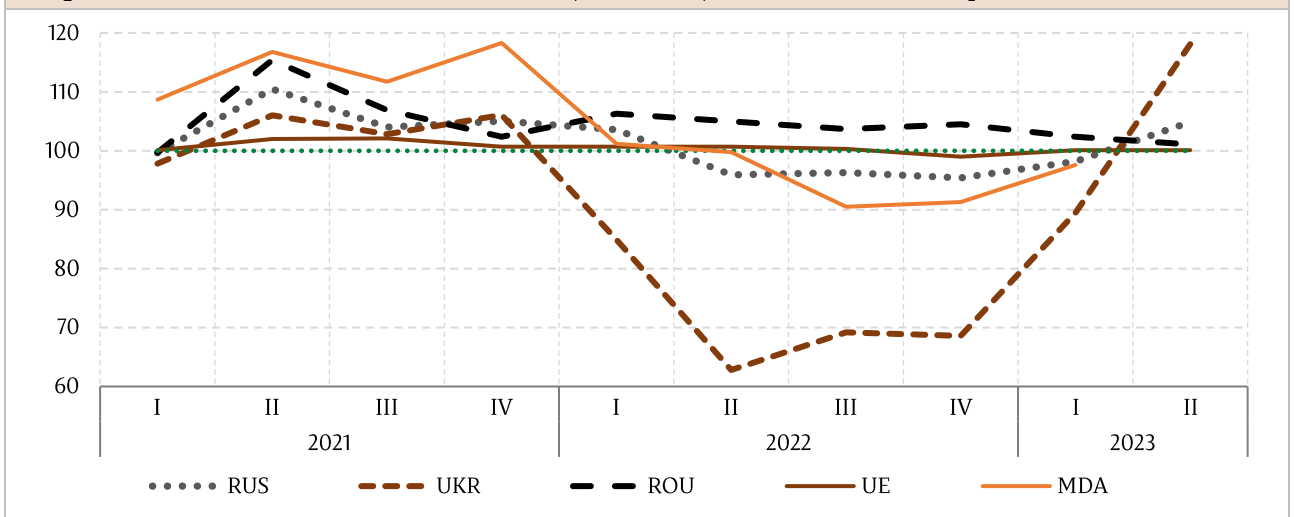
Conturile internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul II 2023 (date provizorii)

Contextul național și internațional

În trimestrul II 2023, economia Republicii Moldova a continuat să fie în recesiune, PIB-ul înregistrând o scădere cu 2,2 la sută față de perioada similară a anului precedent (tabelul 1). Concomitent, principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova, au înregistrat o redresare a economiilor, în special Ucraina, PIB-ul căreia a crescut substanțial, pentru prima dată după scăderile majore din anul 2022 (diagrama 1).

În trimestrul II 2023, PIB-ul Republicii Moldova s-a contractat, în timp ce principalii parteneri comerciali au înregistrat creșteri economice.

Diagrama 1. PIB, indicii volumului fizic (% față de același trimestru al anului precedent)

Surse: Autoritățile naționale de statistică, OECD.Stat

Pe partea resurselor, scăderea PIB-ului pe parcursul trimestrului II 2023, a fost determinată de evoluția comerțului cu ridicata și cu amănuntul, a construcțiilor, industriei prelucrătoare și altor activități de servicii. Activitățile de sănătate și asistență socială, învățământul, informațiile și comunicațiile, dar și evoluțiile din agricultură, silvicultură și pescuit au influențat pozitiv PIB-ul.

Pe partea utilizărilor, PIB-ul a fost influențat de scăderea consumului final al gospodăriilor, ca urmare a majorării cu 15,8 la sută a indicelui prețurilor de consum, în timp ce creșterea câștigului salarial real a constituit doar 1,3 la sută. Formarea brută de capital fix și consumul final al administrației publice au influențat negativ scăderea PIB-ului, iar evoluția comerțului cu bunuri și servicii a contribuit pozitiv la evoluția acestuia.

În trimestrul II 2023, raportul de schimb¹ în comerțul exterior cu bunuri a fost unul nefavorabil (90,3 la sută), fiind în scădere față de perioada similară a anului 2022 (-1,5 p.p.), astfel continuându-și tendința negativă din ultimii doi ani (-18,8 p.p. față de trimestrul I 2021, când raportul de schimb a fost de 109,1 la sută).

¹ Calculat în baza datelor BNS privind indicii valorii unitare la export și import.

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

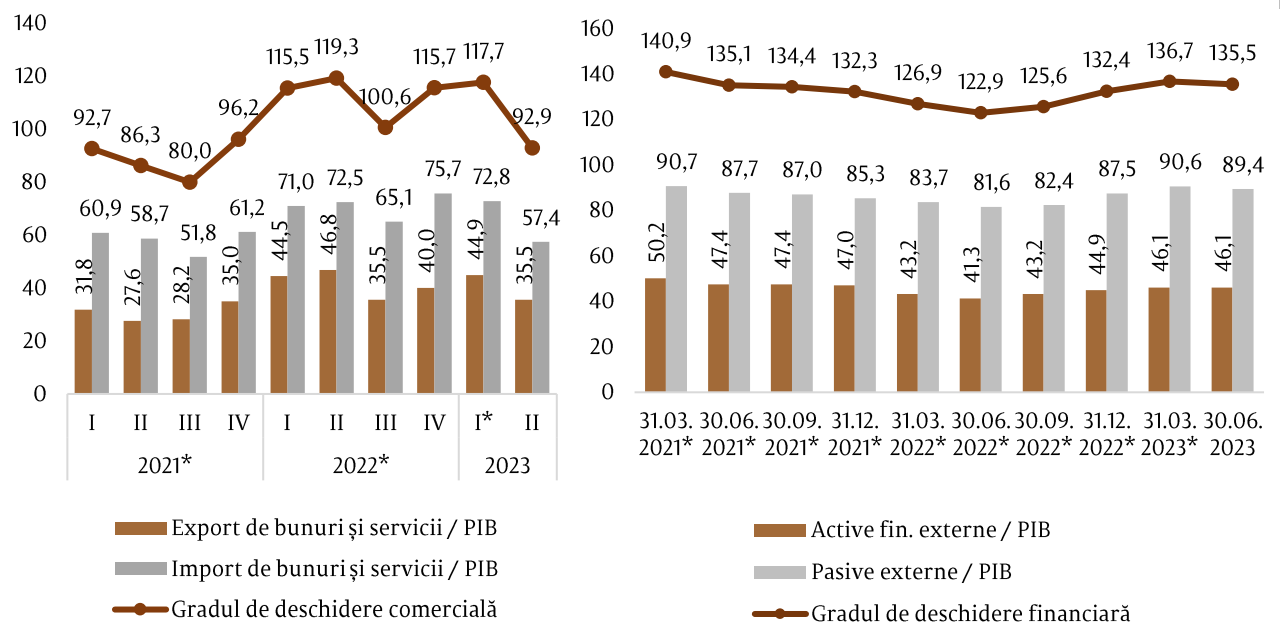
	UM	2021*				2022*				2023		2023
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II	I-II
PIB, prețuri curente	mil. lei	48 099	57 030	70 143	66 806	55 260	65 026	78 897	75 025	63 676	70 238	133 914
PIB, prețuri curente	mil. USD	2 750	3 199	3 940	3 796	3 054	3 454	4 084	3 877	3 379	3 913	7 280
PIB, IVF	%	108,7	116,8	111,7	118,3	101,2	99,8	90,5	91,3	97,6	97,8	97,7
Export de bunuri, IVF	%	89,3	118,1	125,9	134,7	142,7	175,9	112,5	95,7	106,9	93,9	-
Export de bunuri, IVU	%	113,6	110,6	108,1	105,9	108,7	107,9	113,5	106,1	94,4	84,1	-
Import de bunuri, IVF	%	109,2	143,8	109,1	109,2	103,4	114,5	112,4	107,5	107,7	96,0	-
Import de bunuri, IVU	%	104,1	116,0	115,1	121,6	127,1	117,6	117,4	109,9	105,1	93,1	-
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri	%	109,1	95,3	93,9	87,1	85,5	91,8	96,7	96,5	89,8	90,3	-
Rata de schimb medie pe perioadă	MDL / USD	17,4924	17,8270	17,8042	17,6003	18,0944	18,8261	19,3205	19,3533	18,8453	17,9513	18,3959
Contul curent / PIB	%	-12,5	-15,8	-11,5	-10,6	-18,5	-13,5	-15,4	-21,2	-14,6	-10,5	-12,4
Remiterile personale / PIB	%	17,1	16,3	13,3	14,4	13,7	15,2	13,1	13,1	13,8	12,2	13,0
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB	%	2,2	2,9	2,4	3,7	6,4	3,6	4,8	1,9	4,4	1,9	3,1

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* date revizuite

În trimestrul II 2023, atât deschiderea comercială a economiei, cât și deschiderea financiară s-au diminuat.

Diagrama 2. Indicatorii gradului de deschidere a economiei, %

* date revizuite

I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în trimestrul II 2023 (date provizorii)

Balanța de plăți – prezentarea generală – date semestriale

Conform datelor preliminare, în ianuarie-iunie 2023, deficitul **contului curent** al balanței de plăți s-a diminuat cu 12,6 la sută comparativ cu perioada similară a anului 2022 și a constituit 901,41 mil. USD sau 12,4 la sută raportat la PIB. Soldul contului curent a fost influențat pozitiv de creșterile excedentelor veniturilor primare, secundare și balanței serviciilor. În același timp, deficitul balanței comerțului cu bunuri s-a majorat, creșterea fiind însă acoperită pe deplin de evoluțiile pozitive menționate anterior, ceea ce a determinat îmbunătățirea soldului contului curent (tabelul 2).

Tabelul 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)

	2021*				2022*				2023		2022	2023
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II	I-II*	I-II
CONTUL CURENT	-342,79	-503,49	-451,71	-401,11	-565,67	-465,90	-629,53	-821,16	-491,73	-409,69	-1 031,56	-901,41
Bunuri	-903,98	-1 113,88	-1 070,32	-1 102,03	-976,22	-1 113,78	-1 427,06	-1 675,68	-1 226,56	-1 057,90	-2 089,99	-2 284,46
Servicii	102,96	117,50	141,74	110,30	168,00	227,92	220,61	291,89	282,39	200,25	395,92	482,64
Venituri primare	99,78	30,43	53,94	82,37	1,75	2,05	35,58	20,34	61,48	52,82	3,80	114,30
Venituri secundare	358,45	462,46	422,93	508,25	240,80	417,91	541,34	542,29	390,96	395,14	658,71	786,11
CONTUL DE CAPITAL	-8,36	-12,84	-20,45	-9,37	-7,59	-2,04	9,59	20,22	13,02	11,65	-9,63	24,67
Necesarul net de finanțare	-351,15	-516,33	-472,16	-410,48	-573,25	-467,94	-619,94	-800,95	-478,70	-398,04	-1 041,19	-876,74
CONTUL FINANCIAR	-420,29	-562,65	-399,77	-348,98	-616,18	-436,57	-619,67	-765,24	-557,33	-413,92	-1 052,75	-971,25
Investiții directe, net	-49,56	-108,75	-94,43	-119,10	-177,15	-111,35	-192,08	-60,50	-149,08	-65,82	-288,50	-214,90
Investiții de portofoliu, net	-0,24	1,96	0,02	-6,67	0,61	0,88	-0,88	0,12	0,37	0,03	1,49	0,40
Derivate financiare, net	-0,11	-0,07	0,57	-0,05	-0,02	-0,04	0,14	-1,43	0,12	-0,06	-0,06	0,06
Alte investiții, net	-335,77	-506,79	-522,55	-195,89	5,34	-573,51	-1147,22	-817,91	-564,31	-596,34	-568,17	-1 160,65
<i>Numerar și depozite</i>	<i>-218,46</i>	<i>-278,99</i>	<i>-239,78</i>	<i>49,40</i>	<i>-12,50</i>	<i>-357,71</i>	<i>-736,86</i>	<i>-490,59</i>	<i>-176,01</i>	<i>-359,18</i>	<i>-370,21</i>	<i>-535,19</i>
<i>Împrumuturi</i>	<i>-43,92</i>	<i>-75,76</i>	<i>52,18</i>	<i>-207,34</i>	<i>-5,42</i>	<i>-219,07</i>	<i>-201,35</i>	<i>-314,31</i>	<i>-191,57</i>	<i>-51,79</i>	<i>-224,49</i>	<i>-243,36</i>
<i>Credite comerciale și avansuri</i>	<i>-74,39</i>	<i>-153,04</i>	<i>-101,47</i>	<i>-38,95</i>	<i>26,81</i>	<i>-2,28</i>	<i>-210,01</i>	<i>-14,01</i>	<i>-197,58</i>	<i>-186,14</i>	<i>24,53</i>	<i>-383,72</i>
<i>Alte creanțe / angajamente</i>	<i>1,00</i>	<i>1,00</i>	<i>1,00</i>	<i>1,00</i>	<i>-3,55</i>	<i>5,55</i>	<i>1,00</i>	<i>1,00</i>	<i>0,85</i>	<i>0,77</i>	<i>2,00</i>	<i>1,62</i>
<i>Drepturi speciale de tragere</i>			234,48									
Active de rezervă	-34,61	51,00	216,62	-27,27	-444,96	247,45	720,37	114,48	155,57	248,27	-197,51	403,84
<i>Erori și omisiuni nete</i>	<i>-69,14</i>	<i>-46,32</i>	<i>72,39</i>	<i>61,50</i>	<i>-42,93</i>	<i>31,37</i>	<i>0,27</i>	<i>35,71</i>	<i>-78,63</i>	<i>-15,88</i>	<i>-11,56</i>	<i>-94,51</i>
Remiteri personale, credit	469,63	521,47	523,12	545,11	417,53	525,40	535,07	508,87	466,14	476,70	942,93	942,84

* date revizuite

Deficitul comerțului exterior cu *bunuri* înregistrat în balanța de plăți în semestrul I 2023 a constituit 2 284,46 mil. USD și s-a majorat cu 9,3 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului 2022, pe seama scăderii mai accentuate a exporturilor (-249,50 mil. USD) decât a importurilor (-55,04 mil. USD).

Excedentul comerțului exterior cu *servicii*, în primele șase luni ale anului 2023, a crescut cu 21,9 la sută față de perioada similară a anului precedent și a totalizat 482,64 mil. USD. Evoluția a fost influențată de majorarea mai semnificativă a exportului de servicii (+17,6 la sută sau +177,79 mil. USD) decât a importurilor (+14,8 la sută sau +91,07 mil. USD). Creșterea exporturilor în ianuarie – iunie 2023 a fost condiționată de majorarea serviciilor de informatică cu 29,9 la sută, până la 275,44 mil. USD, precum și a serviciilor de transport, cu 32,2 la sută, până la 258,07 mil. USD. La importuri, creșterea a fost influențată de serviciile de călătorii, care au sporit cu 22,9 la sută, până la 229,92 mil. USD, în special datorită majorării cu 31,9 la sută, până la 160,39 mil. USD a călătoriilor personale.

În semestrul I 2023, *veniturile primare* au înregistrat un excedent în valoare de 114,30 mil. USD, în creștere comparativ cu excedentul de 3,80 mil. USD înregistrat în perioada similară a anului 2022. Evoluția a fost influențată de majorarea cu 19,2 la sută a intrărilor de venituri primare, până la 511,68 mil. USD, în timp ce ieșirile au scăzut cu 6,6 la sută, până la 397,38 mil. USD. Majorarea intrărilor a fost determinată de veniturile din gestionarea activelor de rezervă, care au sporit de 12,1 ori, până la 78,44 mil. USD, precum și de creșterea cu 1,9 la sută, până la 421,97 mil. USD, a remunerării salariaților pentru munca prestată patronilor nerezidenți. Diminuarea ieșirilor a fost cauzată de scăderea cu 19,4 la sută a veniturilor din investiții directe ce revin nerezidenților, ca urmare a micșorării cu 35,2 la sută a profiturilor reinvestite, până la 176,80 mil. USD.

Veniturile secundare au înregistrat în ianuarie – iunie 2023 un excedent de 786,11 mil. USD, care s-a majorat cu 19,3 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent. Intrările s-au majorat cu 0,9 la sută, în timp ce ieșirile au scăzut cu 36,6 la sută. Transferurile personale primite din exterior de rezidenți s-au diminuat cu 1,3 la sută și au însumat 554,81 mil. USD, în timp ce ieșirile au scăzut cu 40,9 la sută, până la 151,30 mil. USD. Intrările din asistență tehnică, ajutorul umanitar și granturile în cadrul cooperării internaționale pentru toate sectoarele instituționale s-au majorat cu 1,9 la sută și au totalizat 182,55 mil. USD.

Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova, în semestrul I 2023, nu s-au modificat esențial comparativ cu perioada similară a anului precedent și au totalizat 942,84 mil. USD, ceea ce reprezintă 13,0 la sută raportat la PIB.

Contul de capital a consemnat, în semestrul I 2023, un excedent de 24,67 mil. USD, comparativ cu deficitul de 9,63 mil. USD din perioada similară a anului 2022. Soldul contului de capital a fost determinat de intrările nete de asistență tehnică din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale, ce au constituit 16,86 mil. USD.

Suma soldurilor contului curent și contului de capital denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare externă**, în primul semestru 2023, a constituit 876,74 mil. USD, ceea ce reprezintă 12,0 la sută în raport cu PIB.

Diminuarea netă a **activelor externe**, ce reprezintă intrări nete de mijloace financiare, pe parcursul semestrului I 2023, a fost determinată de micșorarea cu 562,10 mil. USD a activelor sub formă de *numerar și depozite*, dar și a celor sub formă de *credite comerciale și avansuri*, cu 107,20 mil. USD. Concomitent, *activele de rezervă* s-au majorat cu 403,84 mil. USD, *investițiile directe* – cu 11,35 mil. USD, activele sub formă de *împrumuturi* – cu 10,05 mil. USD, iar *investițiile de portofoliu și derivatele financiare* – cu 0,34 mil. USD.

Creșterea netă a pasivelor financiare externe reflectă preponderența intrărilor de mijloace financiare de la nerezidenți. Pe parcursul primelor șase luni 2023, angajamentele externe sub formă de *credite comerciale și avansuri* s-au majorat cu 276,52 mil. USD, cele sub formă de *împrumuturi* – cu 253,41 mil. USD în bază netă, în special grație împrumuturilor noi contractate de administrația publică. Angajamentele externe sub formă de *investiții directe* s-au majorat cu 226,25 mil. USD, pe seama reinvestirii profiturilor în sumă de 176,80 mil. USD, participațiilor la capital și a acțiunilor în proprietatea nerezidenților cu 26,66 mil. USD, precum și instrumentelor de natura datoriei – cu 22,79 mil. USD. Angajamentele sub formă de *numerar și depozite* s-au diminuat cu 26,91 mil. USD, *alte pasive* – cu 1,62 mil. USD, iar *investițiile de portofoliu* – cu 0,12 mil. USD.

În semestrul I 2023, au fost valorificate împrumuturi în valoare de 502,45 mil. USD și rambursate – 249,04 mil. USD. Administrația publică a contractat împrumuturi externe noi în valoare de 370,57 mil. USD, principalii creditorii fiind Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 164,24 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 123,68 mil. USD, Comisia Europeană – 43,83 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 14,94 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 10,72 mil. USD, Banca Europeană pentru Investiții – 8,20 mil. USD și alți creditorii – 4,96 mil. USD.

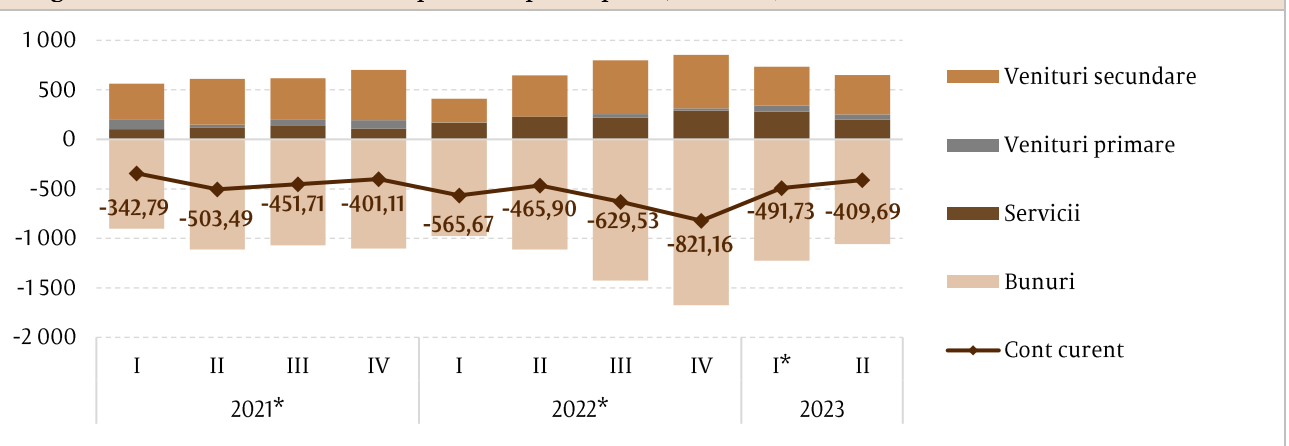
Balanța de plăți – prezentarea generală – date trimestriale

1. Contul curent

Conform datelor preliminare, în trimestrul II 2023, deficitul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova a scăzut cu 12,1 la sută comparativ cu trimestrul II 2022 și a totalizat 409,69 mil. USD (diagrama 3). Raportul dintre deficitul contului curent și PIB a fost de 10,5 la sută, cu 3,0 p.p. mai mic față de cel consemnat în trimestrul II 2022 (tabelul 3). Diminuarea soldului negativ al contului curent a fost determinată de scăderea deficitului comerțului exterior cu bunuri și creșterea excedentului veniturilor primare, în timp ce scăderea excedentelor balanței serviciilor și veniturilor primare au influențat deficitul contului curent în sensul creșterii.

Deficitul contului curent, în trimestrul II 2023, a scăzut în special pe seama evoluției balanței veniturilor primare și a comerțului exterior cu bunuri.

Diagrama 3. Contul curent – componente principale (mil. USD)

* date revizuite

Tabelul 3. Principalele componente ale contului curent al balanței de plăți (MBP6), raportate la PIB

	2021*				2022*				2023		2023 II / 2022 II p.p.
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II	
	%										
Contul curent	-12,5	-15,8	-11,5	-10,6	-18,5	-13,5	-15,4	-21,2	-14,6	-10,5	3,0
Balanța comercială	-29,1	-31,2	-23,6	-26,2	-26,5	-25,6	-29,5	-35,7	-27,9	-21,9	3,7
Export de bunuri și servicii	31,8	27,6	28,2	35,1	44,5	46,8	35,5	40,0	44,9	35,5	-11,3
Import de bunuri și servicii	60,9	58,8	51,8	61,2	71,0	72,5	65,1	75,7	72,8	57,4	-15,1
Balanța veniturilor primare	3,6	1,0	1,4	2,2	0,1	0,1	0,9	0,5	1,8	1,3	1,2
Intrări de venituri primare, dintre care:	8,5	6,4	5,6	6,7	6,6	6,6	5,5	6,3	7,3	6,7	0,1
<i>Remunerarea salariaților</i>	8,3	6,1	5,4	6,6	6,4	6,3	5,1	5,5	6,3	5,4	-0,9
Ieșiri de venituri primare, dintre care:	4,8	5,4	4,2	4,5	6,5	6,6	4,6	5,8	5,5	5,4	-1,2
<i>Venituri din investiții</i>	4,0	4,7	3,5	3,8	5,8	5,8	4,0	5,0	4,6	4,8	-1,0
Balanța veniturilor secundare	13,0	14,5	10,7	13,4	7,9	12,1	13,3	14,0	11,6	10,1	-2,0
Intrări de venituri secundare, dintre care:	15,3	16,5	12,7	15,6	13,6	16,5	16,0	16,8	14,7	12,7	-3,8
<i>Transferuri personale</i>	9,5	10,5	8,2	8,2	7,7	9,5	8,2	7,9	8,0	7,2	-2,3
<i>Cooperarea internațională curentă</i>	1,9	2,3	1,5	4,4	1,9	3,5	4,4	5,2	2,8	2,2	-1,3
Ieșiri de venituri secundare	2,2	2,1	2,0	2,2	5,7	4,4	2,7	2,8	3,1	2,6	-1,8
Contul de capital	-0,3	-0,4	-0,5	-0,2	-0,2	-0,1	0,2	0,5	0,4	0,3	0,4
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)	-12,8	-16,2	-12,0	-10,8	-18,8	-13,5	-15,2	-20,7	-14,2	-10,2	3,3

* date revizuite

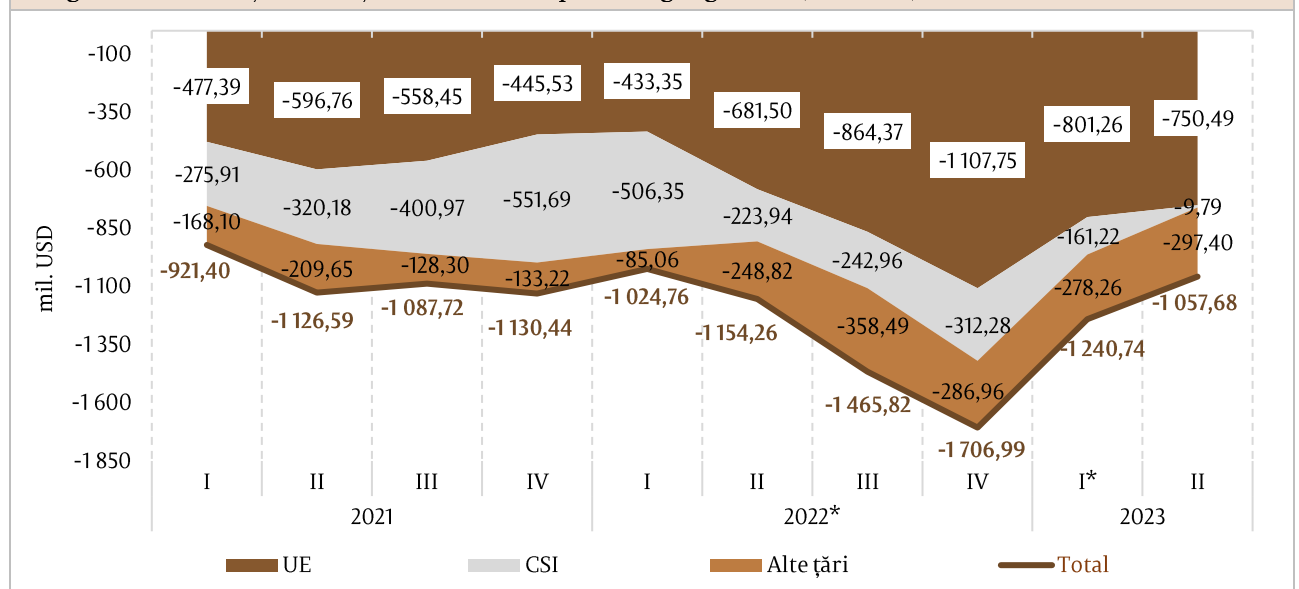
1.1. Comerțul exterior cu bunuri

Deficitul *comerțului exterior* cu bunuri conform balanței de plăți, a scăzut cu 5,0 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent și a constituit 1 057,90 mil. USD. Exporturile de bunuri au scăzut cu 24,6 la sută și au totalizat 799,72 mil. USD, iar importurile s-au diminuat cu 14,5 la sută și au constituit 1 857,62 mil. USD.

Din punct de vedere geografic, diminuarea deficitului comerțului cu bunuri^{3,4} a fost generată de diminuarea substanțială a deficitului cu CSI (-214,15 mil. USD). Totodată, deficitul comercial cu UE a crescut cu 9,5 la sută (+64,89 mil. USD), iar deficitul comercial cu alte țări a crescut cu 19,5 la sută (+48,58 mil. USD), comparativ cu trimestrul II 2022 (diagrama 4).

În trimestrul II 2023, deficitul comerțului cu bunuri cu CSI a scăzut, iar deficitul cu UE și alte țări s-a majorat, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Diagrama 4. Balanța comerțului cu bunuri, pe zone geografice (FOB-CIF)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* date revizuite

a) Structura exportului de bunuri

În trimestrul II 2023, scăderea exporturilor de bunuri a fost determinată de diminuarea volumului fizic al acestora (-6,1 la sută), precum și a prețurilor² la *bunurile exportate* (-15,9 la sută). Geografic, scăderea exporturilor³ de bunuri a fost determinată de diminuarea livrărilor către toate regiunile. Astfel, exporturile către UE au scăzut cu 22,8 la sută (-123,22 mil. USD), către alte țări - cu 43,8 la sută (-83,90 mil. USD) și către CSI - cu 16,5 la sută (-50,91 mil. USD), (diagrama 5).

Din perspectiva structurii exporturilor pe categorii de bunuri, cea mai mare contribuție negativă la exportul total, de 22,4 p.p, a avut-o exportul de *produse agroalimentare* care a scăzut cu 41,5 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent. Această evoluție a fost determinată de *produsele regnului vegetal*, care au scăzut de 2,1 ori comparativ cu trimestrul II

² Conform indicilor valorii unitare și indicilor volumului fizic la mărfurile exportate, inclusiv bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate.

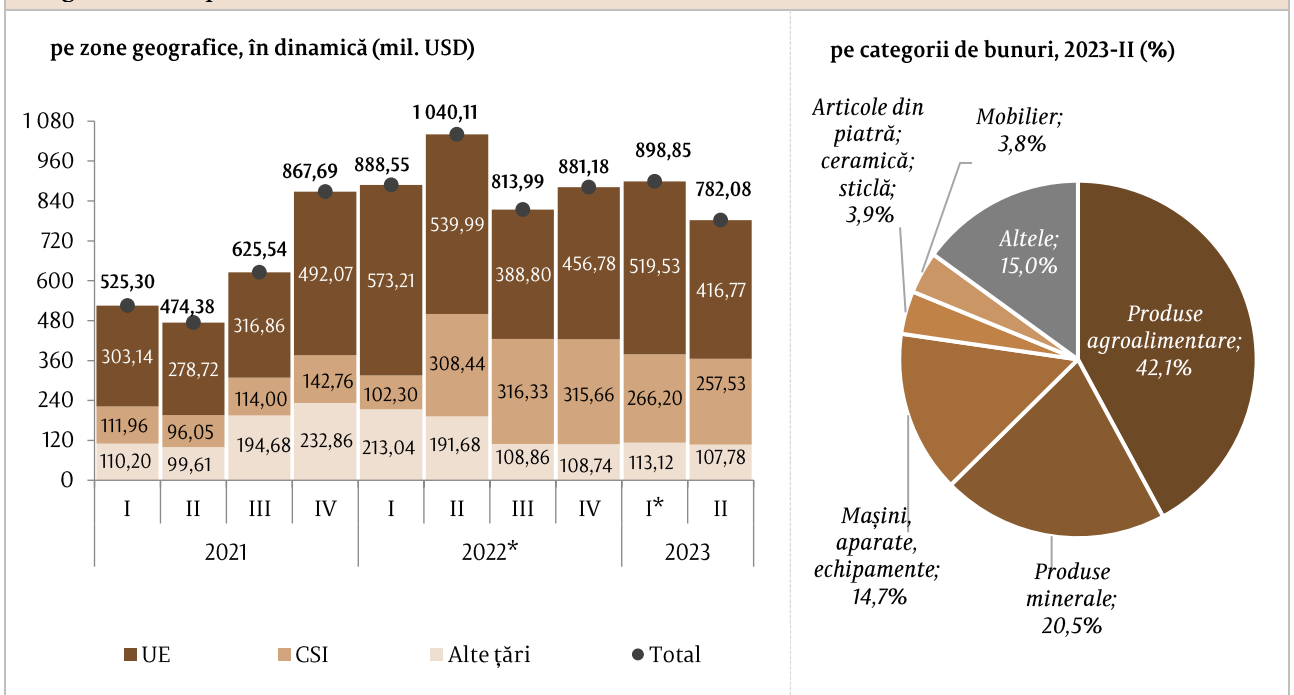
³ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS prin excluderea bunurilor pentru/după prelucrare (pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate) și vânzărilor magazinelor duty-free.

2022 și de *grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală* ce s-au diminuat de 2,2 ori (tabelul 4). Astfel, exportul de porumb s-a micșorat de 4,1 ori și a constituit 34,57 mil. USD, exportul de semințe floarea-soarelui s-a micșorat de 3,3 ori și a constituit 33,84 mil. USD, iar cel de ulei de semințe de floarea-soarelui, de șofrănaș sau de bumbac a scăzut de 2,3 ori și a totalizat 55,82 mil. USD, comparativ cu 126,08 mil. USD în trimestrul II 2022. Totodată, exportul de fructe și nuci s-a diminuat cu 39,6 la sută și a totalizat 43,79 mil. USD.

Scăderile au fost atenuate de creșterea exportului de grâu și meslin până la 27,37 mil. USD (comparativ cu 0,22 mil. USD în trimestrul II 2022), de alcool etilic nedenaturat (titru alcoolic sub 80%) – de 2,3 ori (+7,18 mil. USD), de vinuri din struguri proaspeți – cu 24,4 la sută (+6,49 mil. USD), de boabe de soia - de 90,7 ori (sau până la 6,35 mil. USD, comparativ cu 0,07 mil. USD în trimestrul II 2022).

Diminuarea exportului de bunuri a fost determinată de scăderea semnificativă a exporturilor de *produse agroalimentare* către toate zonele.

Diagrama 5. Exportul de bunuri

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* date revizuite

Cea mai mare contribuție pozitivă, de 2,9 p.p., a avut-o exportul de *mașini, aparate și echipamente*. Valoarea acestuia a crescut cu 36,2 la sută, până la 115,15 mil. USD, pe seama creșterii cu 37,7 la sută a exportului de fire, cabluri și alte conductoare electrice izolate, care au totalizat 81,02 mil. USD. O contribuție pozitivă, de 0,5 p.p., a avut și exportul de *produse ale industriei chimice*, care a sporit cu 36,5 la sută față de trimestrul II 2022 și a totalizat 20,97 mil. USD.

Tabelul 4. Exportul produselor agroalimentare pe principalele categorii

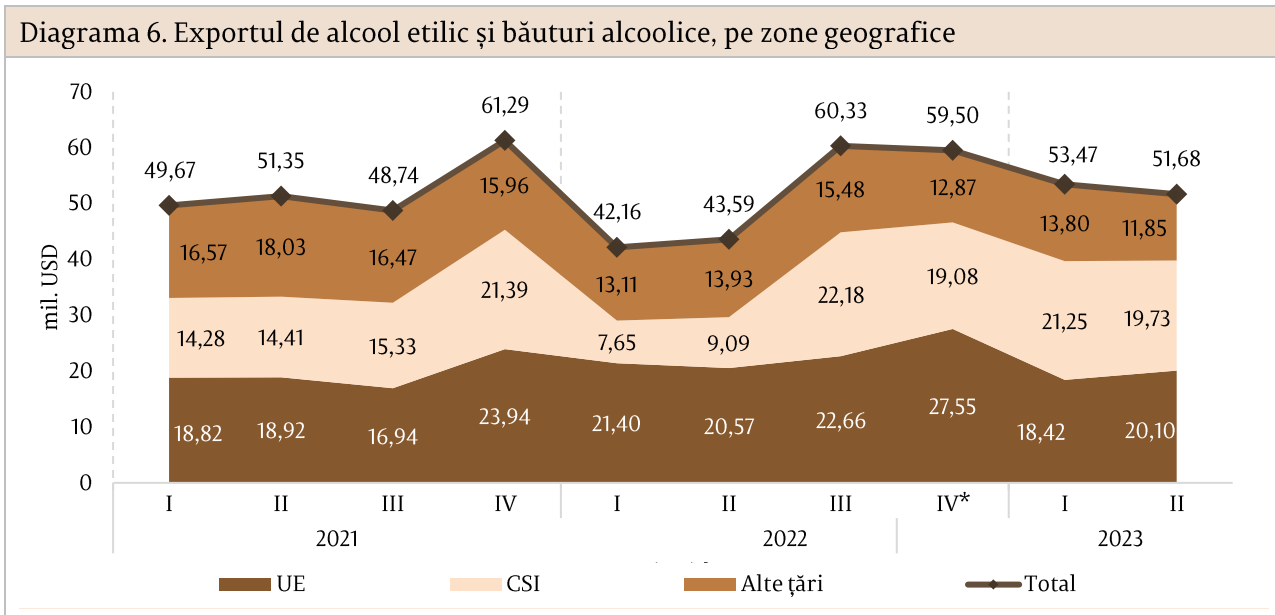
	2021				2022				2023		2023 II / 2022 II
	I	II	III	IV	I	II	III	IV*	I*	II	%
	mil. USD										
I. Animale vii și produse ale regnului animal, dintre care:	7,05	8,26	9,31	12,24	7,44	5,82	6,16	10,44	9,76	7,24	124,4
Animale vii din specia bovine	2,97	3,14	0,10	0,72	2,29	1,71		2,08	3,09	2,81	164,3
Brânză și caș	1,03	1,96	2,40	1,65	1,10	1,08	1,93	1,32	1,66	2,25	208,3
Miere naturală	0,94	0,90	4,41	6,91	3,63	1,87	2,48	4,85	2,90	0,57	30,5
II. Produse ale regnului vegetal, dintre care:	137,24	90,30	269,63	365,35	392,76	330,04	173,85	164,34	222,88	156,99	47,6
Fructe și nuci	52,81	43,73	50,83	77,93	65,39	72,49	44,56	58,22	57,19	43,79	60,4
Porumb	4,88	14,25	4,29	103,78	164,13	141,24	19,44	15,01	63,57	34,57	24,5
Semințe de floarea-soarelui	55,61	18,59	15,46	107,16	133,93	110,71	40,67	51,04	24,16	33,84	30,6
Grâu și meslin	19,34	8,93	129,74	49,71	10,95	0,22	31,32	15,61	41,73	27,37	12 440,9
Boabe de soia	0,29	1,14	0,07	1,87	0,16	0,07	1,04	3,18	12,00	6,35	9 071,4
Semințe de rapiță	0,96		42,46	7,38	10,91		22,33	10,37	11,52	3,28	-
III. Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală, dintre care:	24,70	19,34	2,92	74,14	101,13	128,45	53,36	93,19	83,94	57,53	44,8
Ulei de semințe de floarea-soarelui, de șofrănaș sau de bumbac	24,14	18,83	2,45	73,24	99,21	126,08	50,96	91,72	82,19	55,82	44,3
IV. Produse ale industriei alimentare; băuturi; tutun, dintre care:	83,63	81,31	86,46	129,69	100,36	98,13	104,09	130,82	121,04	107,30	109,3
Vinuri din struguri proaspeți	33,73	34,98	31,17	39,14	24,66	26,63	36,94	35,89	31,66	33,12	124,4
Turte și alte reziduuri solide	3,19	1,83	1,34	13,73	13,52	13,85	3,99	11,80	13,37	16,24	117,3
Alcool etilic nedenaturat (titru alcoolic sub 80%)	5,96	6,96	6,73	10,29	4,34	5,32	10,50	10,71	13,75	12,50	235,0
Sucuri de fructe și legume	8,83	6,31	11,21	19,24	16,81	11,20	11,96	28,86	20,78	10,59	94,6
Preparate din legume, fructe, nuci	7,06	6,63	7,24	9,66	6,88	9,38	8,68	10,74	9,00	8,36	89,1
Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți, chiar cu adaos de cacao	5,13	4,13	3,87	5,48	5,08	5,34	5,09	5,93	6,64	5,37	100,6
Alcool etilic nedenaturat (titru alcoolic min. 80%)	7,89	6,79	8,53	9,83	11,78	9,78	10,79	11,88	6,76	5,03	51,4
TOTAL	252,62	199,21	368,32	581,42	601,69	562,44	337,46	398,79	437,62	329,06	58,5

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* date revizuite

În trimestrul II 2023, exportul total de *alcool etilic și băuturi alcoolice* a crescut cu 18,6 la sută și a constituit 51,68 mil. USD, pe seama majorării, de 2,2 ori a exporturilor către CSI, ca urmare a creșterii livrărilor către Ucraina de 5,2 ori (sau până la 7,69 mil. USD, comparativ cu 1,49 mil. USD în trimestrul II 2022), și către Belarus – cu 79,1 la sută, până la 10,73 mil. USD (față de 5,99 mil. USD în perioada similară a anului precedent). Exporturile către alte țări au scăzut cu 14,9 la sută, iar către UE s-au diminuat cu 2,3 la sută (diagrama 6).

În trimestrul II 2023, exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice către CSI a crescut față de perioada similară a anului precedent.

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS
*date revizuite

b) Structura importului de bunuri

Diminuarea *importurilor de bunuri*⁴ a avut loc atât pe seama reducerii prețurilor la bunurile importate (-6,9 la sută), cât și a volumelor fizice (-4,0 la sută). Geografic, scăderea importului de bunuri a fost determinată de diminuarea livrărilor din toate regiunile, astfel, livrările din CSI s-au diminuat de 2,0 ori (-265,06 mil. USD), din UE - cu 4,4 la sută (-54,23 mil. USD) și din alte țări - cu 8,0 la sută (-35,32 mil. USD), (diagrama 7).

Analiza structurii importurilor pe categorii de bunuri, denotă că la scăderea acestuia a contribuit cel mai mult importul de *produse minerale*, care s-a diminuat cu 38,9 la sută față de trimestrul II 2022, cu o contribuție negativă de 10,0 p.p. la diminuarea importului total. Această regresie a fost cauzată, în special, de scăderea, cu 26,3 la sută, a valorii importului de uleiuri din petrol și din minerale bituminoase din România, până la 230,43 mil. USD.

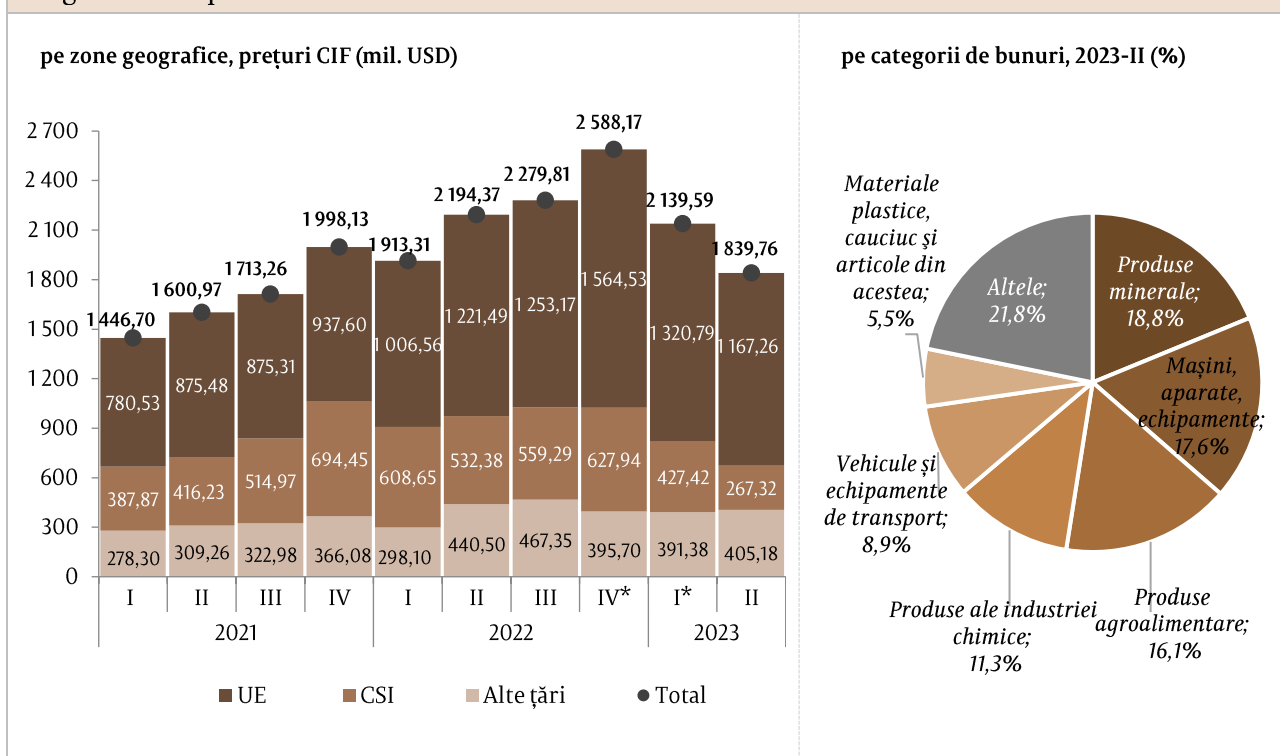
Importul de *produse agroalimentare* a scăzut cu 20,0 la sută față de trimestrul II 2022, până la 296,15 mil. USD, contribuind cu 3,4 p.p. la diminuarea importului total de bunuri. Evoluția a fost cauzată de micșorarea de 12,8 ori a importului de semințe de floarea-soarelui (până la 4,14 mil. USD, față de 53,06 mil. USD în trimestrul II 2022), precum și de diminuarea de 14,2 ori a importului de ulei semințe de floarea-soarelui (până la 2,50 mil. USD, comparativ cu 35,58 mil. USD în trimestrul II 2022).

Importul de *mașini, aparate și echipamente* a avut o contribuție pozitivă, de 0,6 p.p. la totalul importurilor și a totalizat 324,05 mil. USD, în creștere cu 4,0 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent.

⁴ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare, prin excluderea bunurilor pentru/după prelucrare (pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate).

Diminuarea importurilor de bunuri a fost determinată de scăderea livrărilor din CSI și a celor din alte țări, iar cea mai semnificativă contribuție negativă a avut-o importul de produse minerale.

Diagrama 7. Importul de bunuri

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* date ajustate

În contextul fluctuațiilor continue a prețurilor produselor petroliere pe arena internațională, incertitudinii economice provocate de către războiul din Ucraina, prețurile combustibililor au scăzut temporar. Totodată, în trimestrul II 2023, valoarea importului produselor energetice a scăzut cu 39,9 la sută și a totalizat 327,90 mil. USD. (diagrama 8).

S-a constatat și scăderea semnificativă a valorii importului de *combustibil diesel*, cu 26,6 la sută, până la 221,51 mil. USD, în pofida creșterii volumelor fizice cu 16,8 la sută.

O contribuție semnificativă la diminuarea importului de resurse energetice a avut și importul de *benzine auto*, valoarea acestuia a scăzut cu 30,5 la sută, iar volumul fizic - cu 5,1 la sută.

Importul de *energie electrică* a totalizat 11,03 mil. USD, în scădere cu 25,2 la sută, ca urmare a diminuării cu 17,2 la sută a volumului fizic și a scăderii prețurilor.

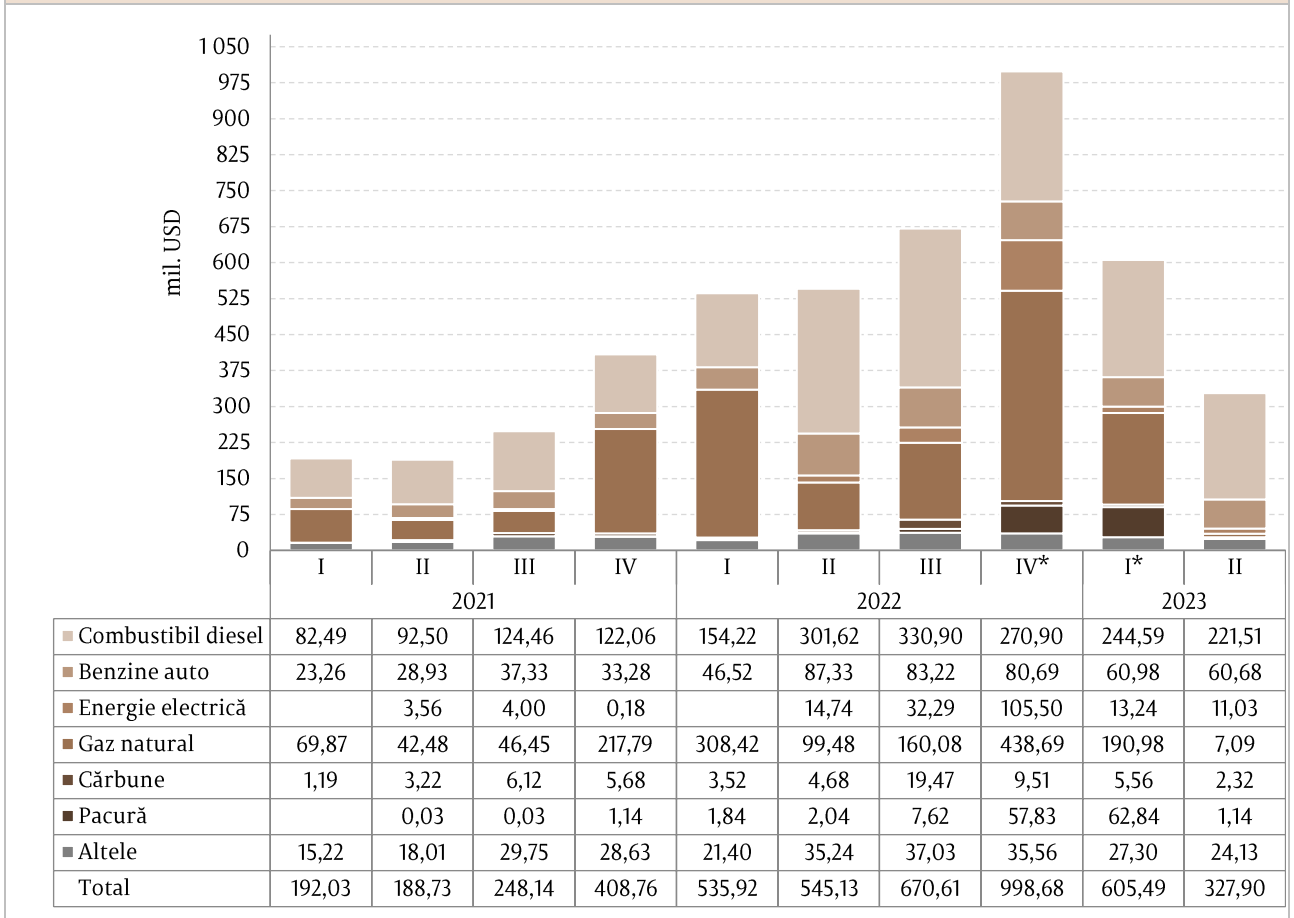
Importul de *gaz natural* a scăzut considerabil, constituind 7,09 mil. USD în trimestrul II 2023, comparativ cu 99,48 mil. USD în perioada similară a anului precedent, iar volumul fizic al acestuia s-a micșorat de 14,8 ori. Această situație nu denotă micșorarea consumului, dar este determinată de consumul treptat în trimestrele I și II 2023 a rezervele de gaz achiziționate în trimestrul IV 2022 și depozitate în Ucraina.

În trimestrul II 2023, valoarea importului de *cărbune* a scăzut de 2,0 ori, iar volumul fizic - cu 36,8 la sută.

Importul de *păcură* a scăzut cu 44,1 la sută, ca urmare a diminuării cu 43,0 la sută a volumului fizic și a scăderii prețurilor.

Scăderea prețurilor la combustibili, în mare parte, dar și acumularea rezervelor la sfârșitul anului 2022, au determinat reducerea valorii importurilor de produse energetice.

Diagrama 8. Import de produse energetice și electricitate (prețuri CIF)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

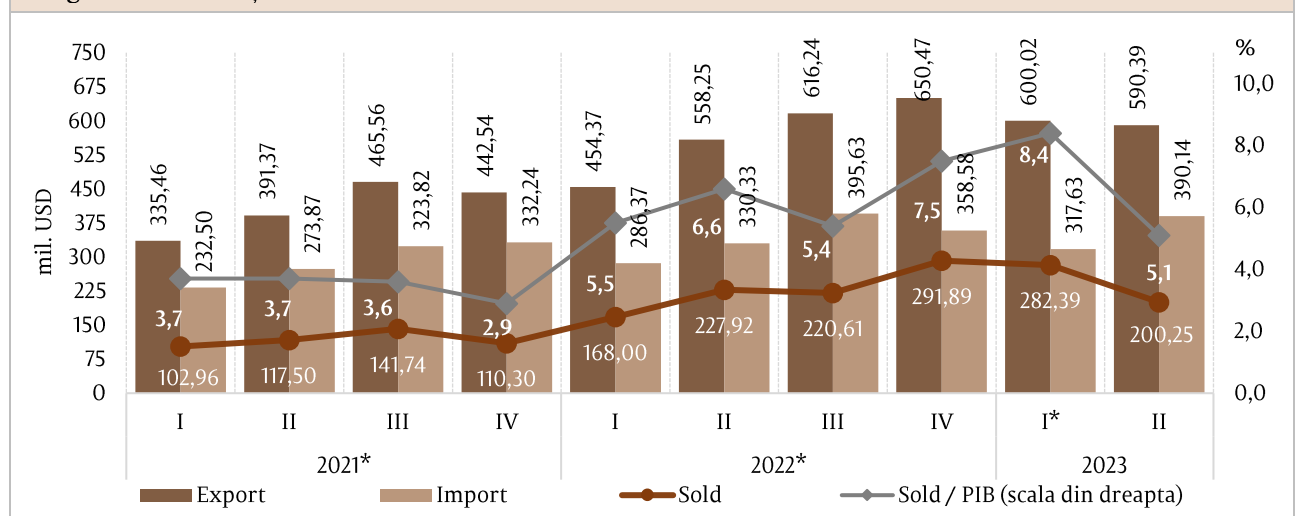
* date ajustate

1.2. Balanța serviciilor

În trimestrul II 2023, excedentul comerțului exterior cu *servicii* a totalizat 200,25 mil. USD și a scăzut cu 12,1 la sută față de perioada similară a anului 2022, ca urmare a creșterii mai mari a importurilor de servicii (+18,1 la sută) comparativ cu exporturile (+5,8 la sută), (diagrama 9). Scăderea de 2,9 ori (până la 27,11 mil. USD) a excedentului înregistrat la serviciile de călătorii a determinat evoluția negativă a balanței serviciilor (tabelul 5).

Diminuarea excedentului balanței serviciilor a fost determinată de majorarea valorii importurilor de servicii, superioară creșterii exporturilor.

Diagrama 9. Balanța serviciilor

* date revizuite

Tabelul 5. Contribuția principalelor categorii de servicii la modificarea totală (puncte procentuale)

	Export			Import			Sold		
	Trimestrul II			Trimestrul II			Trimestrul II		
	2021*	2022*	2023	2021*	2022*	2023	2021*	2022*	2023
Servicii de informatică	11,4	6,5	5,4	0,5	0,8	1,1	31,1	19,7	11,6
Servicii profesionale și de consultanță managerială	2,0	1,1	1,8	4,7	-0,8	1,1	-2,9	5,6	2,8
Taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale (n.a.p)	0,1			2,1	0,1	-0,5	-3,3	-0,1	0,7
Transport	11,7	9,8	2,8	24,7	13,1	4,6	-11,8	2,1	0,2
Servicii de prelucrare a materiei prime aflate în proprietatea terților	7,1	1,9	-0,7	0,8	0,1	0,4	18,5	6,1	-2,3
Călătorii	14,3	23,1	-5,8	25,6	7,9	5,5	-6,1	58,7	-22,1
Altele	3,3	0,2	2,3	4,9	-0,6	5,9	0,4	1,9	-3,0
TOTAL	49,9	42,6	5,8	63,3	20,6	18,1	25,9	94,0	-12,1

* date revizuite

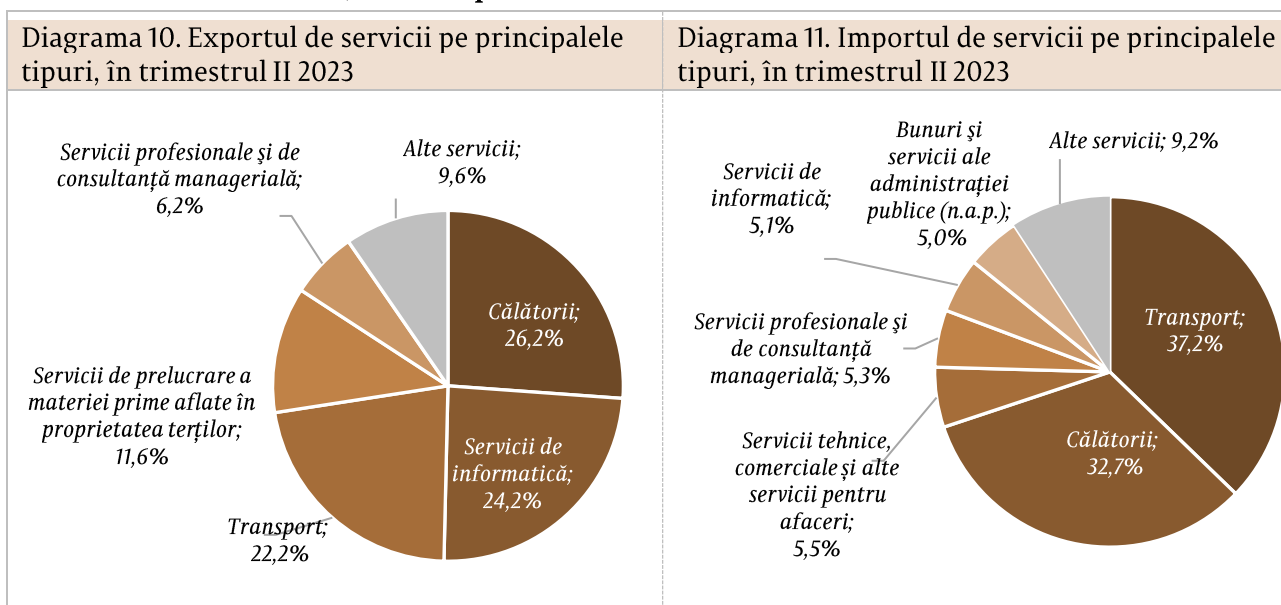
Exporturile de servicii, în trimestrul II 2023, au constituit 590,39 mil. USD, evoluția acestora fiind determinată de creșterea cu 26,6 la sută, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, a *serviciilor de informatică*, ce au constituit 24,2 la sută (143,13 mil. USD) din totalul serviciilor exportate, având cea mai mare contribuție pozitivă (+11,6 p.p.) la creșterea totală a exporturilor de servicii (diagrama 10). *Serviciile de transport* au crescut cu 13,7 la sută și au totalizat 131,13 mil. USD. Această creștere a fost determinată de sporirea exportului serviciilor de transport aerian cu 63,2 la sută până la 43,40 mil. USD. Exporturile de servicii au fost influențate pozitiv și de

serviciile profesionale și de consultanță managerială care au crescut cu 37,0 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent și au totalizat 36,65 mil. USD.

Totodată, *serviciile de călătorii*, care dețin ponderea majoră, de 26,2 la sută din totalul exporturilor de servicii, au scăzut cu 17,2 la sută, până la 154,52 mil. USD, din cauza micșorării cu 26,5 la sută a călătoriilor personale.

Importurile de servicii au totalizat 390,14 mil. USD, dintre care 37,2 la sută (145,26 mil. USD) au fost *serviciile de transport*, care au sporit cu 11,8 la sută față de aceeași perioadă a anului precedent (diagrama 11). Creșterea acestora a fost determinată de majorarea importului serviciilor de transport aerian de 2,0 ori până la 54,79 mil. USD. Importul *serviciilor de călătorii* a crescut cu 16,8 la sută, până la 127,41 mil. USD, grație majorării călătoriilor personale - cu 22,7 la sută însumând 90,53 mil. USD, și a călătoriilor de afaceri - cu 4,4 la sută până la 36,88 mil. USD. O evoluție ascendentă a avut și importul de *bunuri și servicii ale administrației publice (n.a.p.)*, care a sporit de 2,1 ori și a constituit 19,46 mil. USD.

Cea mai semnificativă contribuție la creșterea totală a exportului de servicii au avut-o serviciile de informatică, iar la import – serviciile de călătorii.

În trimestrul II 2023, excedentul balanței serviciilor de informatică a crescut cu 27,3 la sută comparativ cu trimestrul II 2022 și a totalizat 123,29 mil. USD (tabelul 6).

Tabelul 6. Balanța serviciilor de informatică, pe principalele tipuri

	2021*				2022*				2023		2023 II / 2022 II
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II	
	mil. USD										%
Servicii de informatică, total	52,59	73,73	74,57	91,88	84,05	96,85	94,4	128,66	110,88	123,29	127,3
Servicii legate de aplicațiile program	30,94	44,04	39,36	48,11	50,04	60,28	52,83	64,45	61,38	62,73	104,1
Alte servicii de informatică**	21,65	29,69	35,21	43,77	34,01	36,57	41,57	64,21	49,5	60,56	165,6

* date revizuite

** Servicii de instalare și mentenanță software / hardware nepersonalizate, prelucrarea datelor, web hosting etc.

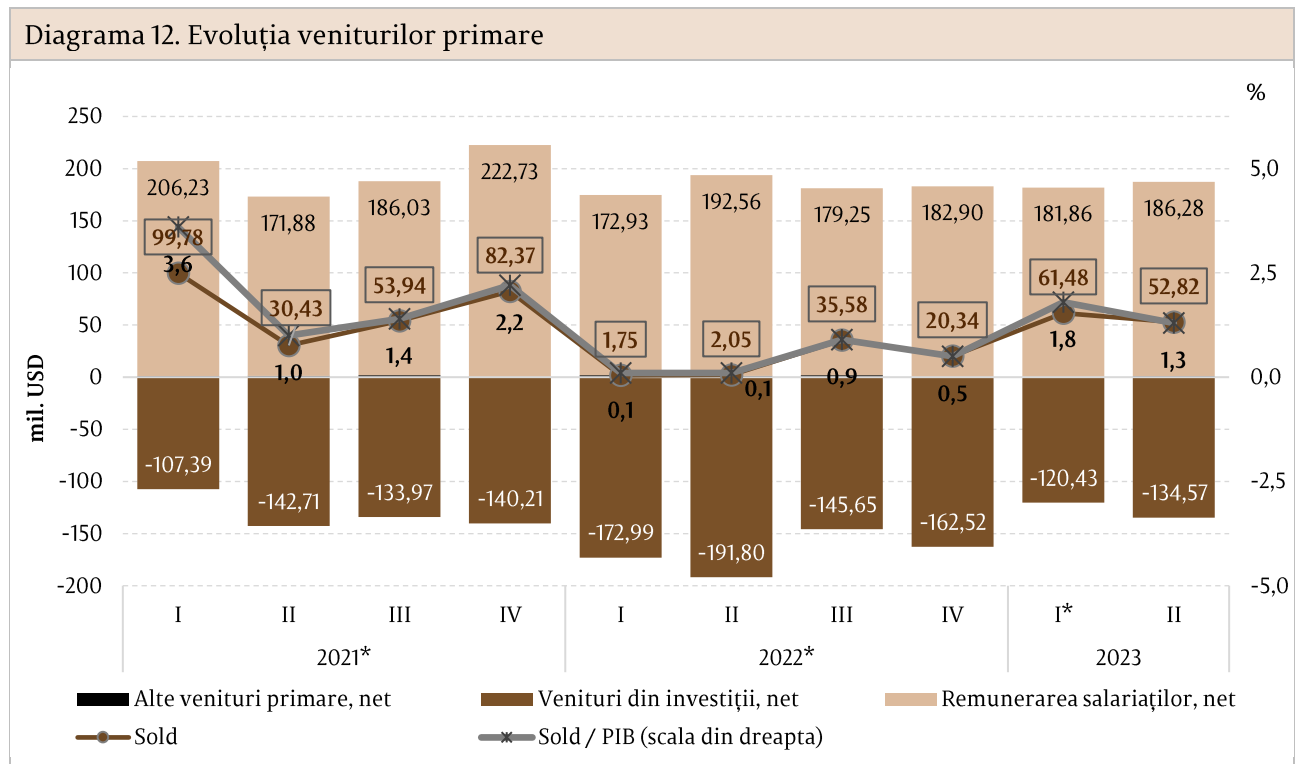
1.3. Balanța veniturilor primare

În trimestrul II 2023, *veniturile primare* au înregistrat un excedent de 52,82 mil. USD, comparativ cu 2,05 mil USD din perioada similară a anului precedent (diagrama 12). Această dinamică rezultă din creșterea intrărilor de venituri primare cu 15,2 la sută (până la 263,40 mil. USD), în timp ce ieșirile acestora au scăzut cu 7,1 la sută (până la 210,58 mil. USD).

În cadrul intrărilor de venituri primare creșterea a fost generată, în special, de majorarea veniturilor din gestiunea activelor de rezervă, până la 46,64 mil. USD, față de 4,67 mil. USD, în trimestrul II 2022. Totodată, remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, care deține ponderea majoră de 79,9 la sută din totalul intrărilor, a scăzut cu 3,7 la sută până la 210,54 mil. USD.

Diminuarea ieșirilor a fost determinată de scăderea cu 18,7 la sută, până la 151,69 mil. USD, a veniturilor din investiții directe ce revin nerezidenților, ca urmare a diminuării profiturilor reinvestite cu 46,8 la sută, până la 76,77 mil. USD.

În trimestrul II 2023, excedentul veniturilor primare s-a majorat pe seama intrărilor de venituri din gestiunea activelor de rezervă.

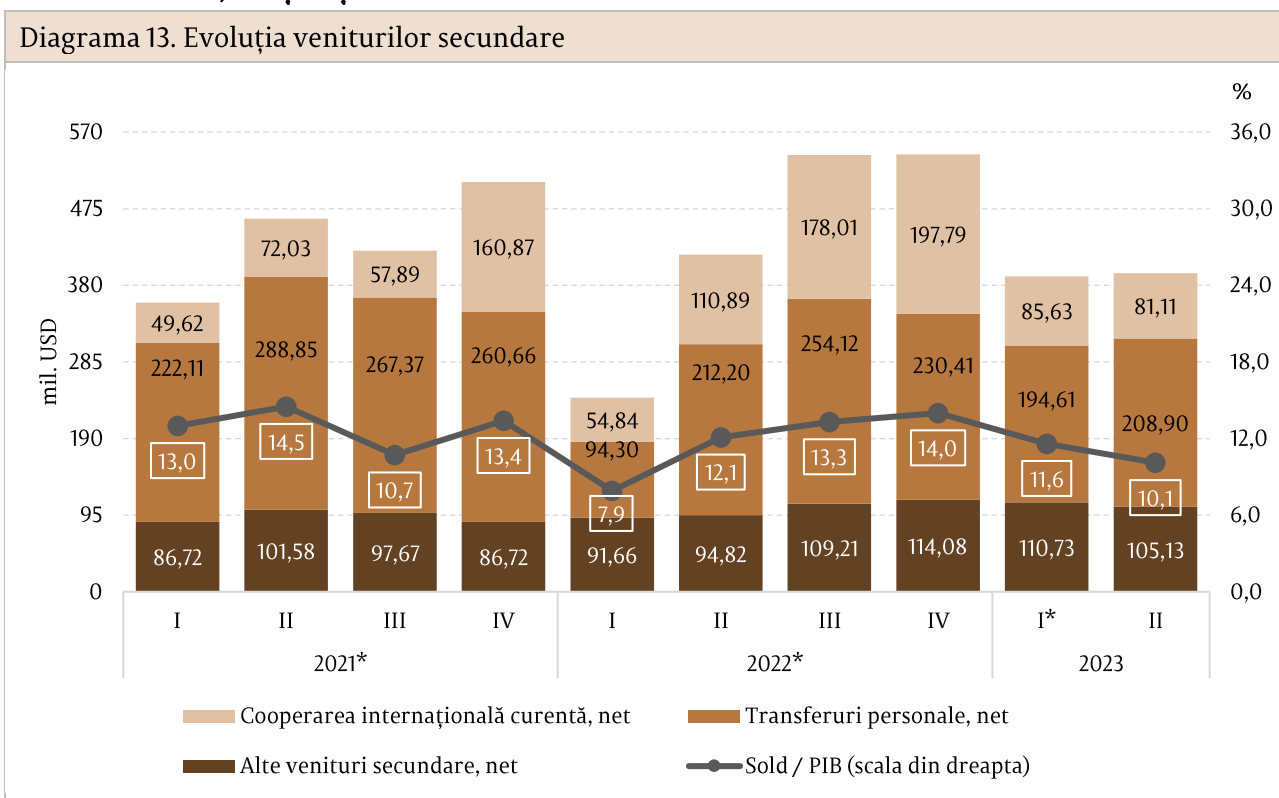
1.4. Balanța veniturilor secundare

În trimestrul II 2023, *veniturile secundare* au înregistrat o scădere a excedentului cu 5,4 la sută, până la 395,14 mil. USD, ca urmare a micșorării mai semnificative a intrărilor (-71,97 mil. USD), care au constituit 496,27 mil. USD, decât a ieșirilor (-49,20 mil. USD) în valoare de 101,13 mil. USD (diagrama 13). Diminuarea excedentului veniturilor secundare s-a datorat scăderii intrărilor în sectorul privat cu 13,6 la sută, precum și cele ale administrației publice, care au scăzut cu 1,9 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Transferurile personale primite din exterior de rezidenți au scăzut cu 13,4 la sută și au constituit 283,01 mil. USD, iar ieșirile -cu 35,4 la sută (până la 74,11 mil. USD).

Intrările din asistență tehnică, ajutorul umanitar și granturile în cadrul cooperării internaționale pentru toate sectoarele instituționale s-au diminuat cu 27,2 la sută, comparativ cu trimestrul II 2022, și au însumat 87,35 mil. USD.

În trimestrul II 2023, diminuarea excedentului veniturilor secundare a fost rezultatul scăderii atât a intrărilor, cât și ieșirilor.

* date revizuite

De remarcat că excedentul veniturilor secundare denotă o diminuare substanțială față de trimestrul IV 2022 (-27,1 la sută sau -147,14 mil. USD), determinată, în mare parte, de micșorarea intrărilor din cooperarea internațională curentă a administrației publice (-74,6 la sută sau -103,36 mil. USD).

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)

Remiterile personale⁵ primite de rezidenții Republicii Moldova (credit), în trimestrul II 2023, s-au diminuat cu 9,3 la sută, comparativ cu perioada similară a anului precedent și au însumat 476,70 mil. USD, ceea ce reprezintă 12,2 la sută raportat la PIB. Această micșorare a fost cauzată, în special, de diminuarea transferurilor personale (-43,96 mil. USD), (tabelul 7).

Remiterile personale plătite nerezidenților (debit) au scăzut din cauza micșorării tranferurilor personale (-40,66 mil. USD), dar și a transferurilor de capital între gospodăriile populației (-9,90 mil. USD).

Tabelul 7. Remiterile personale, pe componente

	2021				2022*				2023		2023 II / 2022 II
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II	
	mil. USD										%
Credit, dintre care:	469,63	521,47	523,12	545,11	417,53	525,40	535,07	508,87	466,14	476,70	90,7
Transferuri personale	262,33	335,15	321,70	312,38	235,37	326,97	336,30	305,15	271,80	283,01	86,6
Remunerarea salariaților	195,51	167,64	181,70	213,92	167,01	186,81	176,70	182,11	180,71	179,94	96,3
Transferuri de capital între gospodăriile populației	11,79	18,68	19,72	18,81	15,15	11,62	22,07	21,61	13,63	13,75	118,3
Debit, dintre care:	90,51	102,49	120,21	114,87	192,77	160,33	127,98	120,27	111,11	108,16	67,5
Transferuri personale	40,22	46,30	54,33	51,72	141,07	114,77	82,18	74,74	77,19	74,11	64,6
Remunerarea netă a salariaților	20,27	21,82	23,89	24,79	20,20	23,38	24,82	27,22	26,56	21,77	93,1
Transferuri de capital între gospodăriile populației	30,02	34,37	41,99	38,36	31,50	22,18	20,98	18,31	7,36	12,28	55,4
Sold, dintre care:	379,12	418,98	402,91	430,24	224,76	365,07	407,09	388,60	355,03	368,54	101,0
Transferuri personale	222,11	288,85	267,37	260,66	94,30	212,20	254,12	230,41	194,61	208,90	98,4
Remunerarea netă a salariaților	175,24	145,82	157,81	189,13	146,81	163,43	151,88	154,89	154,15	158,17	96,8
Transferuri de capital între gospodăriile populației	-18,23	-15,69	-22,27	-19,55	-16,35	-10,56	1,09	3,3	6,27	1,47	-
Remiteri personale: Ct, % la PIB	17,1	16,3	13,3	14,4	13,7	15,2	13,1	13,1	13,8	12,2	-3,0 p.p.

* date revizuite

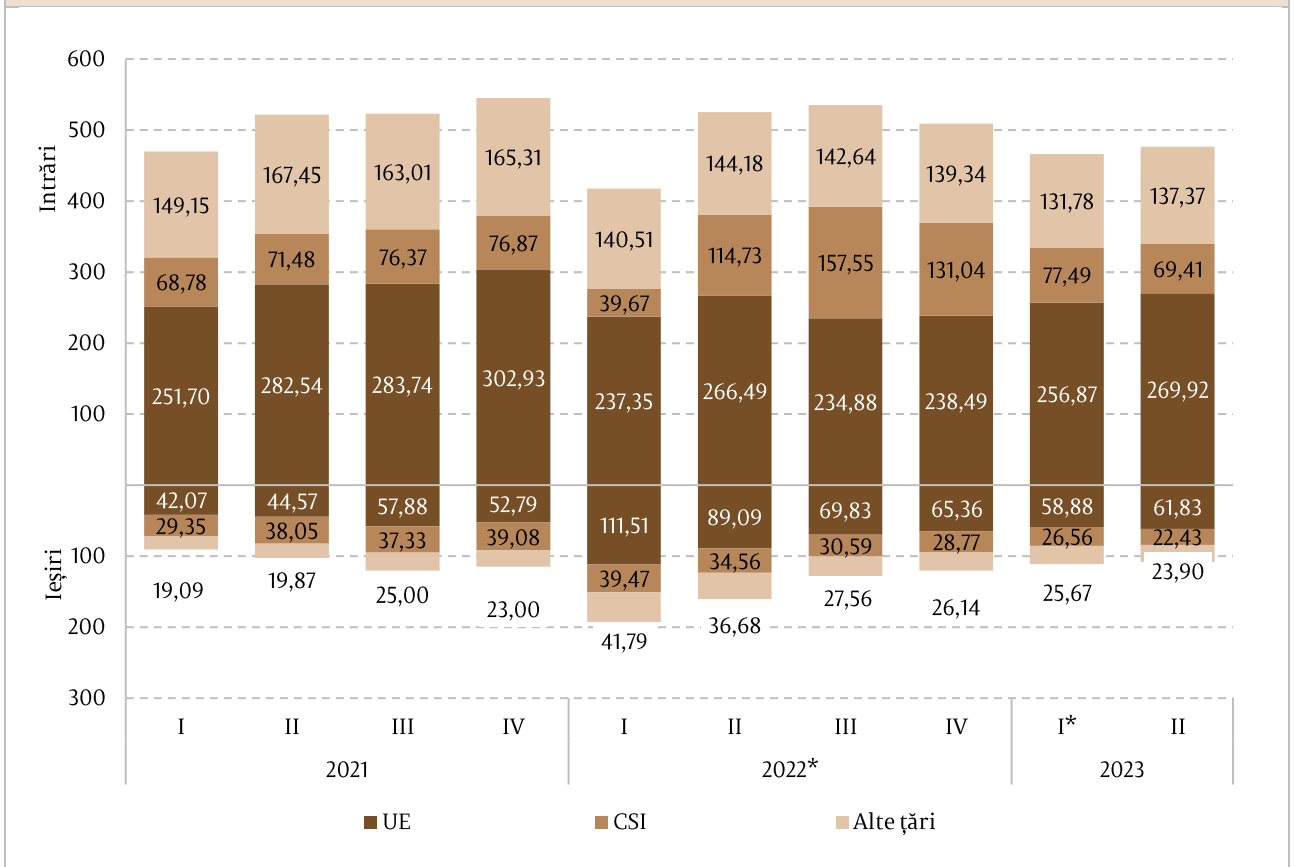
Din punct de vedere geografic, scăderea intrărilor a fost cauzată de diminuarea cu 39,5 la sută, a remiterilor provenite din CSI, care au avut o pondere de 14,6 la sută din total; cele din *alte țări* s-au micșorat cu 4,7 la sută și au deținut o pondere de 28,8 la sută din total. În același timp, remitterile din UE au sporit cu 1,3 la sută și au avut ponderea majoritară, de 56,6 la sută, din totalul intrărilor de remitteri personale (diagrama 14).

Diminuarea ieșirilor a fost determinată de scăderea cu 30,6 la sută, a celor către UE, care au deținut ponderea majoră, de 57,2 la sută din total, a celor către *alte țări* – cu 34,8 la sută și au constituit 22,1 la sută din total, a celor către CSI – cu 35,1 la sută, cărora le-a revenit o pondere de 20,7 la sută din totalul ieșirilor de remitteri personale.

⁵ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

Din punct de vedere geografic, diminuarea intrărilor de remiteri personale a fost cauzată de cele provenite din CSI, în timp ce ieșirile au scăzut ca urmare a reducerii celor către UE.

Diagrama 14. Distribuția geografică a remiterilor personale (mil. USD)

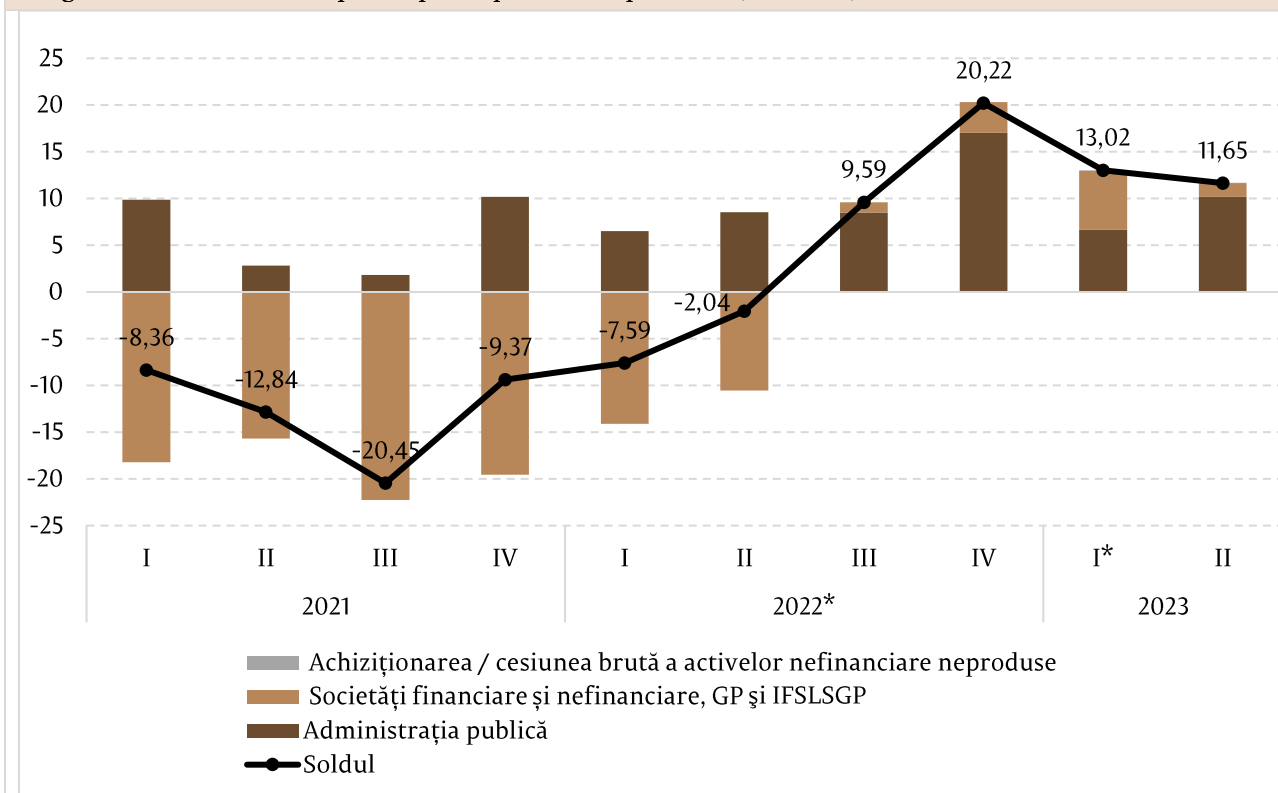
* date revizuite

2. Contul de capital

Contul de capital a consemnat, în trimestrul II 2023, încasări nete în valoare de 11,65 mil. USD, comparativ cu perioada similară a anului precedent când acesta a înregistrat plăți nete de 2,04 mil. USD. Soldul contului de capital a fost determinat de intrările nete de asistență tehnică din exterior primite de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale, care au constituit 10,17 mil. USD, în timp ce intrările nete de capital înregistrate în sectorul privat au totalizat 1,47 mil. USD (diagrama 15).

În trimestrul II 2023, creșterea soldului contului de capital s-a datorat majorării intrărilor de capital, în timp ce ieșirile acestuia s-au micșorat

Diagrama 15. Contul de capital - principalele componente (mil. USD)

* date revizuite

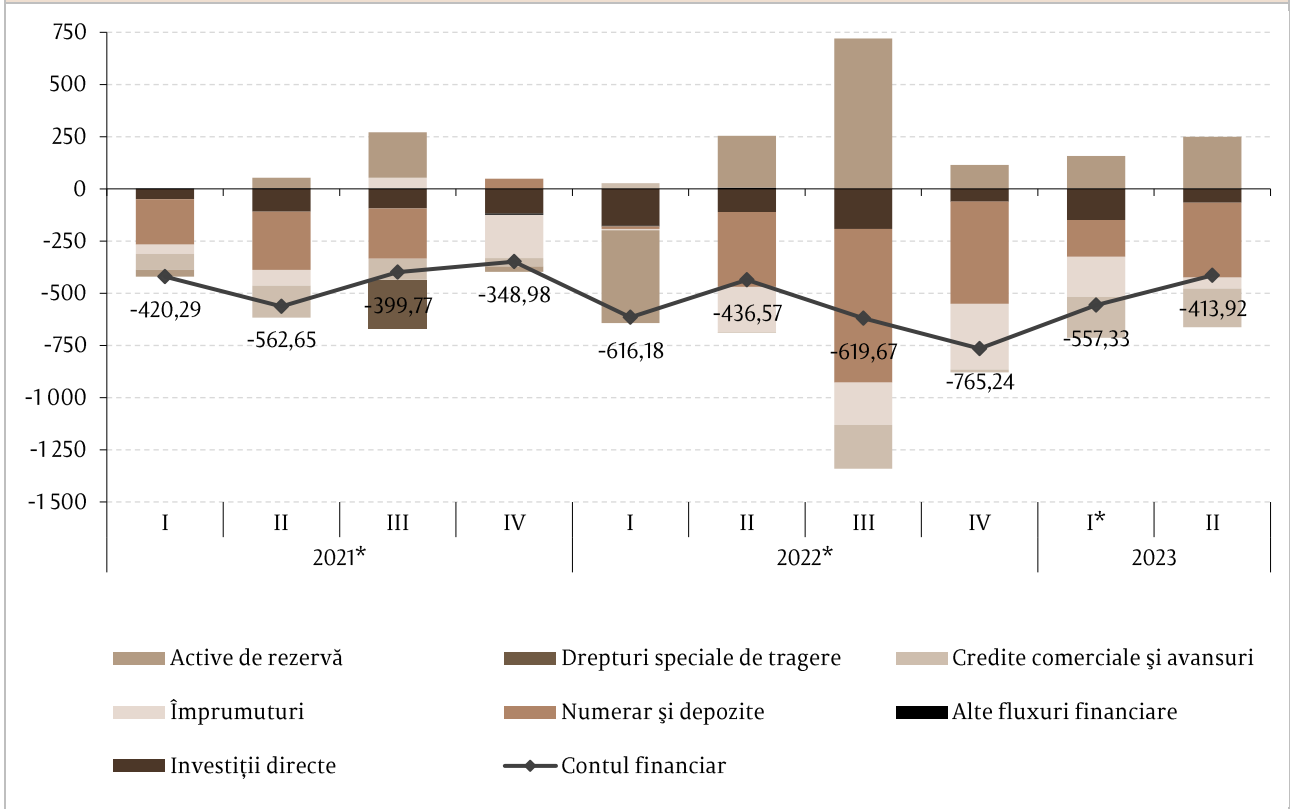
3. Contul financiar

Contul financiar al balanței de plăți a înregistrat intrări nete de mijloace financiare în valoare de 413,92 mil. USD, ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți generate de tranzacțiile efective, în sumă de 262,49 mil. USD, în timp ce activele financiare externe s-au diminuat cu 151,43 mil. USD, în valoare netă (diagrama 16).

Astfel, contul financiar a consemnat, în trimestrul II 2023, o creștere a *activelor de rezervă*. Concomitent, se atestă diminuarea activelor sub formă de *numerar și depozite*, în special ale altor sectoare, care au întregit intrări financiare nete și au reprezentat principala sursă de finanțare a deficitului contului curent (tabelul 8).

Principala sursă de finanțare a deficitului de cont curent, în trimestrul II 2023, au fost intrările nete de mijloace financiare sub formă de numerar și depozite.

Diagrama 16. Evoluția contului financiar, pe categorii funcționale, fluxuri nete (mil. USD)

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

* date revizuite

Tabelul 8. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete, % PIB

	2021*				2022*				2023		2023
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II	I-II
Contul financiar	-15,3	-17,6	-10,2	-9,2	-20,2	-12,6	-15,2	-19,7	-16,5	-10,6	-13,3
Investiții directe, dintre care:	-1,8	-3,4	-2,4	-3,1	-5,8	-3,2	-4,7	-1,6	-4,4	-1,7	-3,0
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor	0,4	-0,9	-1,1	-0,3	-1,2	-0,5	-0,4	-0,4	-0,7	0,1	-0,3
Reinvestirea profiturilor	-2,1	-1,8	-1,2	-2,3	-4,2	-4,2	-2,4	-2,6	-3,0	-2,0	-2,4
Instrumente de natura datoriei	-0,1	-0,7	-0,1	-0,6	-0,4	1,5	-1,9	1,4	-0,7	0,1	-0,3
Investiții de portofoliu și derivate	0,0	0,1	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte investiții, dintre care:	-12,2	-15,9	-13,3	-5,2	0,2	-16,6	-28,1	-21,1	-16,7	-15,2	-15,9
Numerar și depozite	-7,9	-8,7	-6,1	1,3	-0,4	-10,4	-18,0	-12,7	-5,2	-9,2	-7,4
Împrumuturi	-1,6	-2,4	1,3	-5,5	-0,2	-6,3	-4,9	-8,1	-5,7	-1,3	-3,3
Credite comerciale și avansuri	-2,7	-4,8	-2,6	-1,0	0,9	-0,1	-5,1	-0,4	-5,8	-4,8	-5,3
Alte creanțe / angajamente					-0,1	0,2					
Drepturi speciale de tragere			6,0								
Modificarea activelor de rezervă	-1,3	1,6	5,5	-0,7	-14,6	7,2	17,6	3,0	4,6	6,3	5,5

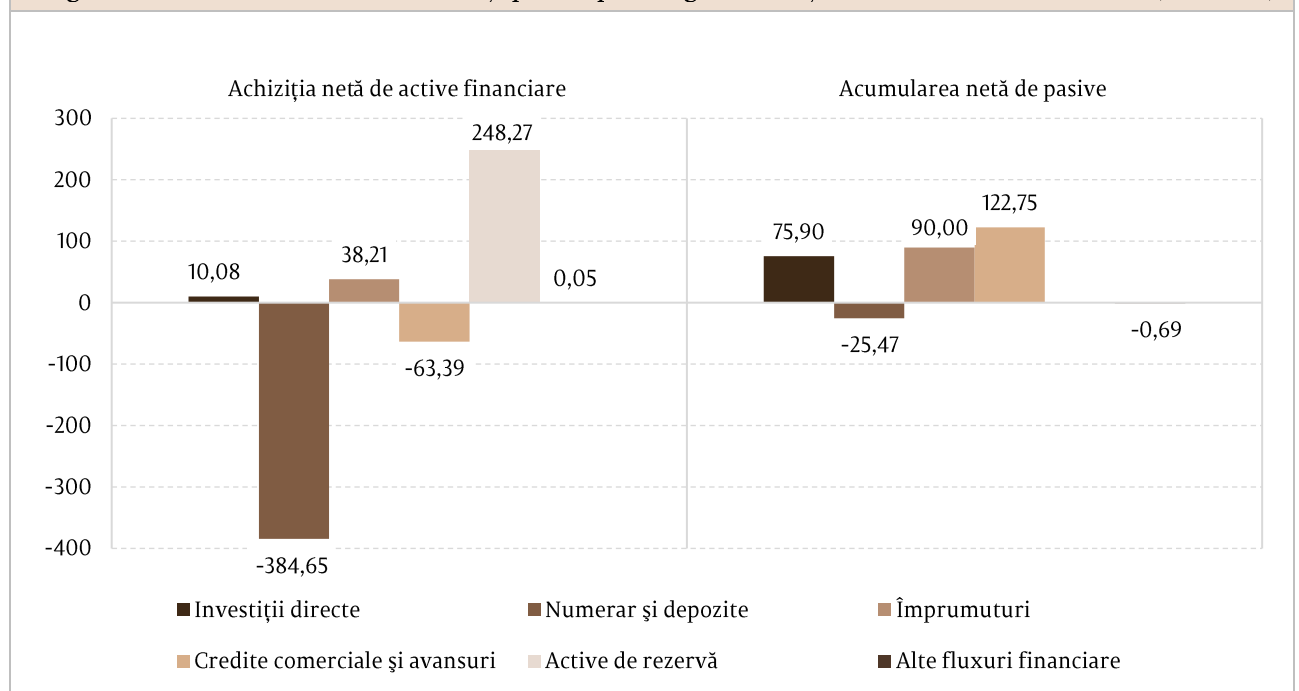
Notă: (-) - intrări nete de capital, (+) - ieșiri nete de capital

* date revizuite

Diminuarea netă a activelor, pe parcursul trimestrului II 2023, a fost determinată, în special, de scăderea activelor sub formă de *numerar și depozite* - cu 384,65 mil. USD și a celor sub formă de *credite comerciale și avansuri* - cu 63,39 mil. USD.

Concomitent, *activele oficiale de rezervă* ale BNM s-au majorat cu 248,27 mil. USD, activele sub formă de *împrumuturi* - cu 38,21 mil. USD, iar cele sub formă de *investiții directe* în străinătate - cu 10,08 mil. USD (diagrama 17).

Micșorarea netă a activelor financiare a fost cauzată, în special, de cele sub formă de numerar și depozite, în timp ce activele de rezervă s-au consolidat. Creșterea netă a pasivelor a fost determinată de evoluția angajamentelor sub formă de credite comerciale și avansuri, împrumuturi și investiții directe.

Diagrama 17. Contul financiar, active și pasive pe categorii funcționale în trimestrul II 2023 (mil. USD)

Creșterea netă a **pasivelor** financiare externe, în trimestrul II 2023, a fost determinată de intrările nete sub formă de *credite comerciale și avansuri* ale societăților nefinanciare în valoare de 122,75 mil. USD.

Intrările nete de pasive sub formă de *împrumuturi* au constituit 90,00 mil. USD (dintre care trageri - 249,05 mil. USD și rambursări - 159,05 mil. USD), (tabelul 9). În trimestrul II 2023, *administrația publică* a înregistrat trageri nete în valoare de 114,37 mil. USD, iar *alte societăți financiare* - de 32,71 mil. USD. *Băncile licențiate* au efectuat rambursări nete - de 28,24 mil. USD, *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* - de 24,88 mil. USD.

*Administrația publică*⁶ a contractat împrumuturi externe noi în valoare de 186,15 mil. USD, principalul creditor fiind Fondul Monetar Internațional - 95,92 mil. USD; Comisia Europeană - 43,83 mil. USD; Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare - 15,41 mil. USD; Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei - 10,72 mil. USD; Asociația Internațională de Dezvoltare - 8,31 mil. USD; Banca Europeană de Investiții - 8,20 mil. USD și alți creditori - 3,76 mil. USD (diagrama 18).

Tabelul 9. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

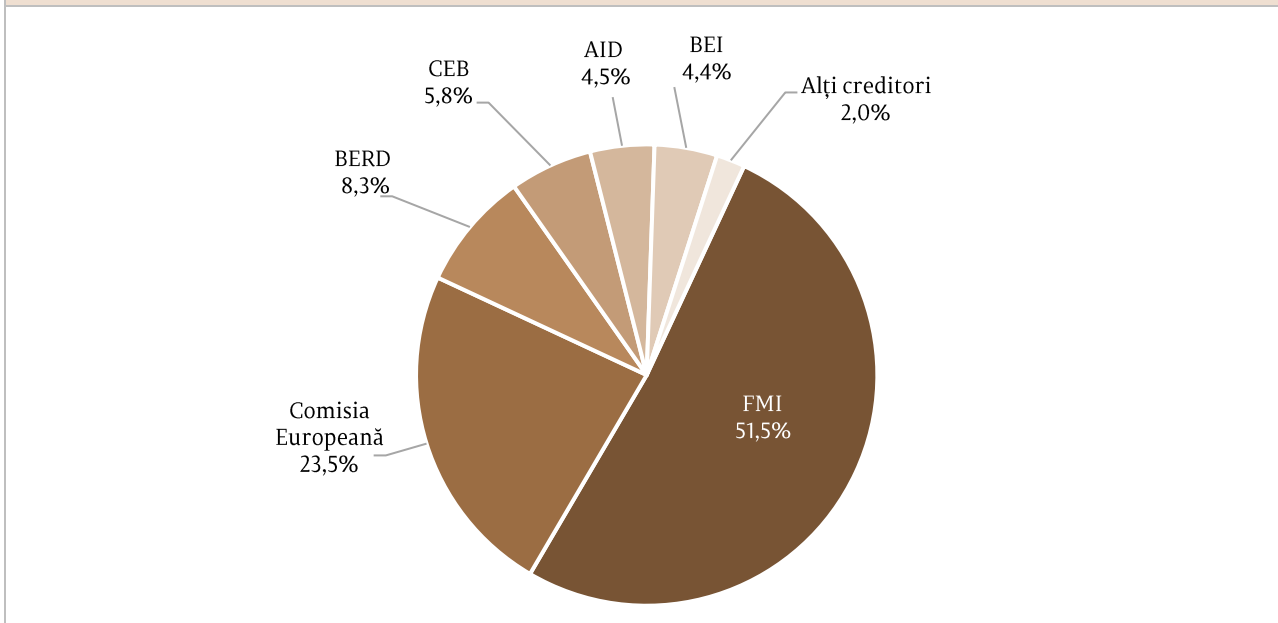
	2022*								2023			
	I		II		III		IV		I*		II	
	valor.	ramb.	valor.	ramb.	valor.	ramb.	valor.	ramb.	valor.	ramb.	valor.	ramb.
Împrumuturi	72,48	100,91	327,59	108,98	366,38	113,61	449,34	99,54	253,40	89,99	249,05	159,05
Banca centrală		6,25		8,41		3,84		5,67				3,96
<i>termen lung</i>		6,25		8,41		3,84		5,67				3,96
Administrația publică	24,93	32,36	181,96	24,60	277,44	26,88	315,01	31,94	184,42	26,35	186,15	71,78
<i>termen lung</i>	24,93	32,36	181,96	24,60	277,44	26,88	315,01	31,94	184,42	26,35	186,15	71,78
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC	8,98	3,16	57,31	10,07	30,97	29,13	71,34	10,85	5,36	5,63		28,24
<i>termen scurt</i>			26,30			25,60	0,10	0,10				
<i>termen lung</i>	8,98	3,16	31,01	10,07	30,97	3,53	71,24	10,75	5,36	5,63		28,24
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP	25,76	37,74	48,49	46,84	21,13	25,65	21,28	22,26	31,65	19,97	21,56	46,44
<i>termen scurt</i>	0,80	3,79	9,72	7,95	1,74	0,45	0,98	0,66	2,41	2,39	3,31	2,05
<i>termen lung</i>	24,96	33,95	38,77	38,89	19,39	25,20	20,30	21,60	29,24	17,58	18,25	44,39
Alte societăți financiare	12,81	21,40	39,83	19,06	36,84	28,11	41,71	28,82	31,97	38,04	41,34	8,63
<i>termen scurt</i>			0,02						0,06			
<i>termen lung</i>	12,81	21,40	39,81	19,06	36,84	28,11	41,71	28,82	31,91	38,04	41,34	8,63

* date revizuite

⁶ Notă: Valoarea împrumuturilor administrației publice la 30.06.2022 (181,96 mil. USD) include tranșele la creditele ECF și EFF primite în mai 2022 de la FMI (reflectate conform Îndrumarului metodologic al FMI Statistica DE, 2014 <https://www.imf.org/external/np/sta/ed/ed.htm> para 2.26); datele publicate de Ministerul Finanțelor privind soldul datoriei de stat la situația din 30.06.2022 nu includ aceste sume, ele fiind reflectate începând cu luna iulie 2022 (data intrării în vigoare a Legii nr. 7 din 21.01.2022 și Legii nr. 8 din 21.01.2022, care aproba atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea FMI).

În trimestrul II 2023, principalul creditor al administrației publice a fost Fondul Monetar Internațional.

Diagrama 18. Principalii creditori ai administrației publice în trimestrul II 2023

La majorarea pasivelor au contribuit și cele sub formă de *investiții directe*, cu intrări nete de 75,90 mil. USD, ca urmare a reinvestirii profiturilor în valoare de 76,77 mil. USD, creșterii participațiilor la capital și a acțiunilor în proprietatea nerezidenților, de 1,17 mil. USD, în timp ce instrumentele de natura datoriei față de investitorii străini direcți s-au micșorat cu 2,04 mil. USD (tabelul 10).

Pasivele sub formă de *numerar și depozite* s-au diminuat cu 25,47 mil. USD în bază netă.

Tabelul 10. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

	2022*								2023			
	I		II		III		IV		I*		II	
	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri	intrări	ieșiri
Investiții directe	261,37	84,22	221,00	109,65	256,14	64,06	224,27	163,77	213,51	64,43	142,86	77,04
Active	18,40	35,27	19,46	31,82	26,00	29,08	22,41	35,06	18,63	19,90	7,52	17,60
Pasive	242,97	48,95	201,54	77,83	230,14	34,98	201,86	128,71	194,88	44,53	135,34	59,44
<i>Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor</i>	62,65	24,61	19,39	0,15	27,22	10,41	50,76	30,64	41,68	16,19	18,78	17,61
<i>Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-)</i>	128,77		144,19		99,27		100,12		100,03		76,77	
<i>Instrumente de natura datoriei</i>	51,55	24,34	37,96	77,68	103,65	24,57	50,98	98,07	53,17	28,34	39,79	41,83

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări. Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

* date revizuite

II. Poziția investițională internațională la 30.06.2023 (date provizorii)

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 30.06.2023, a totalizat -6 613,27 mil. USD (sau -43,4 la sută raportat la PIB), soldul net debitor aprofundându-se, cu 6,9 la sută, față de situația de la sfârșitul anului 2022 (tabelul 11).

Tabelul 11. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)

	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	31.12. 2021*	31.03. 2022*	30.06. 2022*	30.09. 2022*	31.12. 2022*	31.03. 2023*	30.06. 2023	30.06. 2023 / 31.12. 2022
	mil. USD										%
Poziția investițională internațională netă	-4 810,32	-5 103,82	-5 199,89	-5 236,44	-5 662,22	-5 726,57	-5 639,71	-6 184,84	-6 583,37	-6 613,27	106,9
Active	5 968,75	5 993,29	6 225,70	6 440,64	6 044,38	5 886,31	6 206,84	6 506,25	6 823,69	7 025,49	108,0
Pasive	10 779,07	11 097,11	11 425,59	11 677,08	11 706,60	11 612,88	11 846,55	12 691,09	13 407,06	13 638,76	107,5
Activele oficiale de rezervă	3 707,68	3 774,38	3 961,82	3 901,88	3 432,43	3 616,39	4 227,54	4 474,17	4 679,35	4 902,67	109,6
Investițiile directe, pasive	4 598,30	4 684,45	4 786,77	4 795,09	4 893,11	4 805,61	4 866,24	4 946,70	5 250,95	5 282,76	106,8
Împrumuturi (fără cele intragrup), pasive	4 061,20	4 170,48	4 079,37	4 224,84	4 146,23	4 217,82	4 270,12	4 865,43	5 101,44	5 185,47	106,6
	%										p.p.
PII / PIB	-40,5	-40,4	-39,6	-38,2	-40,5	-40,2	-39,2	-42,6	-44,5	-43,4	-0,8
Activele externe / pasivele externe	55,4	54,0	54,5	55,2	51,6	50,7	52,4	51,3	50,9	51,5	0,2
Ponderea ISD în poziția pasivelor externe	42,7	42,2	41,9	41,1	41,8	41,4	41,1	39,0	39,2	38,7	-0,3
Ponderea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în poziția pasivelor externe	37,7	37,6	35,7	36,2	35,4	36,3	36,0	38,3	38,1	38,0	-0,3

* date revizuite

Poziția activelor financiare externe a totalizat 7 025,49 mil. USD, majorându-se cu 8,0 la sută de la începutul anului, iar a pasivelor – 13 638,76 mil. USD, în creștere cu 7,5 la sută. Raportul dintre poziția activelor și pasivelor externe a constituit 51,5 la sută (+0,2 p.p. față de 31.12.2022).

Tabelul 12. Poziția investițională internațională (MBP6), la 30.06.2023 (mil. USD)

	Poziția la 31.12.2022*	Modificări care reflectă:					Poziția la 30.06.2023
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	alte schimbări	
PII (netă)	-6 184,84	-428,43	-971,25	5,32	-215,21	752,72	-6 613,27
Active	6 506,25	519,24	-243,73	-13,66	64,69	711,94	7 025,49
Investiții directe	438,59	22,26	11,35		10,91		460,85
Investiții de portofoliu	13,83	0,25	0,28	0,02	-0,05		14,08
Derivate financiare			0,06		-0,06		
Alte investiții	1 579,66	68,23	-659,26		15,55	711,94	1 647,89
Active de rezervă**	4 474,17	428,50	403,84	-13,68	38,34		4 902,67
Pasive	12 691,09	947,67	727,52	-18,98	279,90	-40,78	13 638,76
Investiții directe	4 946,70	336,06	226,25	-18,87	169,27	-40,59	5 282,76
Investiții de portofoliu	24,67	-0,09	-0,12	-0,11	0,14		24,58
Alte investiții	7 719,72	611,70	501,39		110,49	-0,19	8 331,42

Notă: Pentru evaluarea pozițiilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă

* date revizuite

** fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică

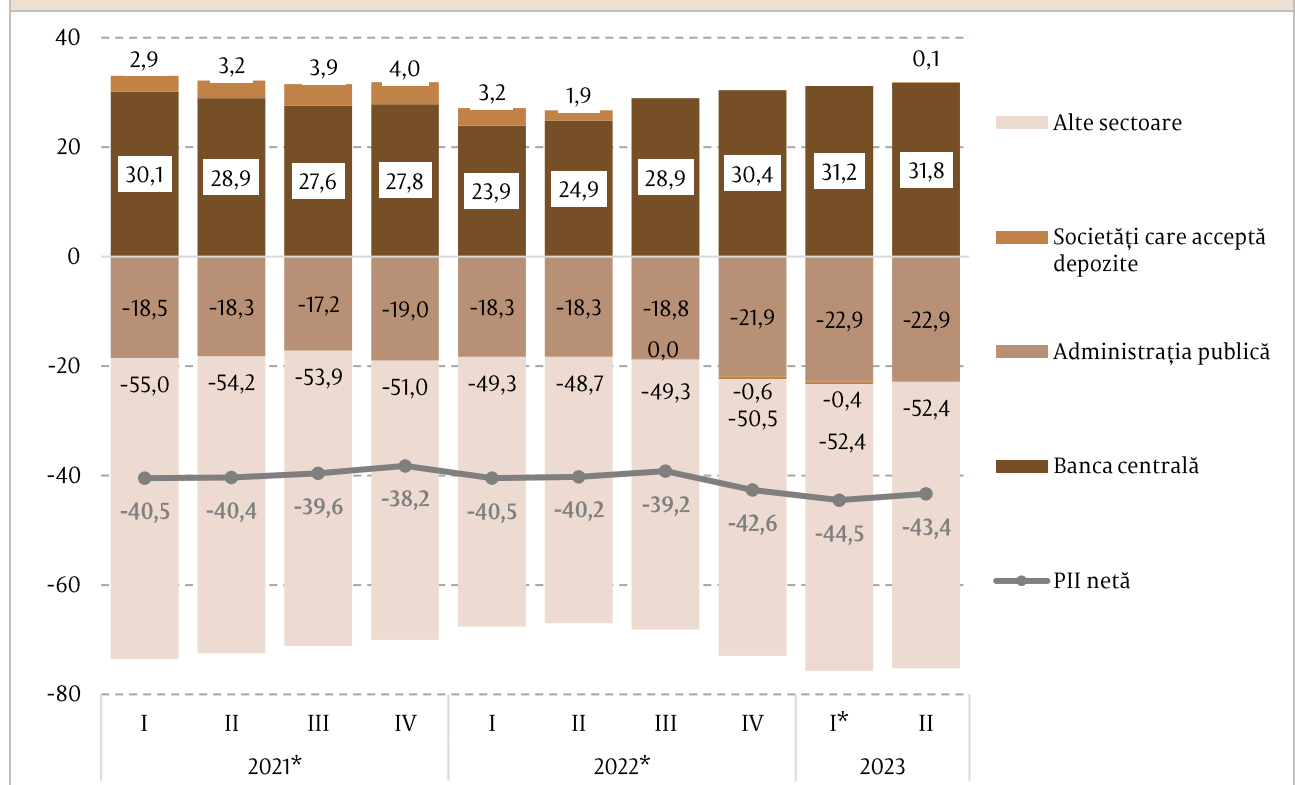
Poziția *activelor financiare* a fost influențată în sensul majorării de alte schimbări (711,94 mil. USD) și de fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (64,69 mil. USD), în timp ce fluxul negativ înregistrat în bilanța de plăți (-243,73 mil. USD) și modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-13,66 mil. USD) au influențat poziția activelor în sensul scăderii (tabelul 12).

Poziția *pasivelor* a fost determinată de fluxul pozitiv înregistrat în bilanța de plăți (727,52 mil. USD), de fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (279,90 mil. USD). În același timp, alte schimbări (-40,78 mil. USD) și modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-18,98 mil. USD) au influențat poziția pasivelor în sensul scăderii.

Din punctul de vedere al structurii PII pe sectoare instituționale, BNM a înregistrat creșterea poziției creditoare nete relative la PIB. Aprofundarea pozițiilor debitoare nete față de nerezidenți ale administrației publice precum și ale altor sectoare (alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ) a determinat înrăutățirea poziției investiționale internaționale relative la PIB (diagrama 19).

La 30.06.2023, soldul net debitor al poziției investiționale internaționale relativ la PIB s-a aprofundat față de 31.12.2022, ca urmare a diminuării poziției nete debitoare a altor sectoare cu -1,9 p.p., până la 52,4 la sută în PIB, precum și a administrației publice cu -1,0 p.p., până la -22,9 la sută în PIB.

Diagrama 19. Poziția investițională internațională net, la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale, % la PIB

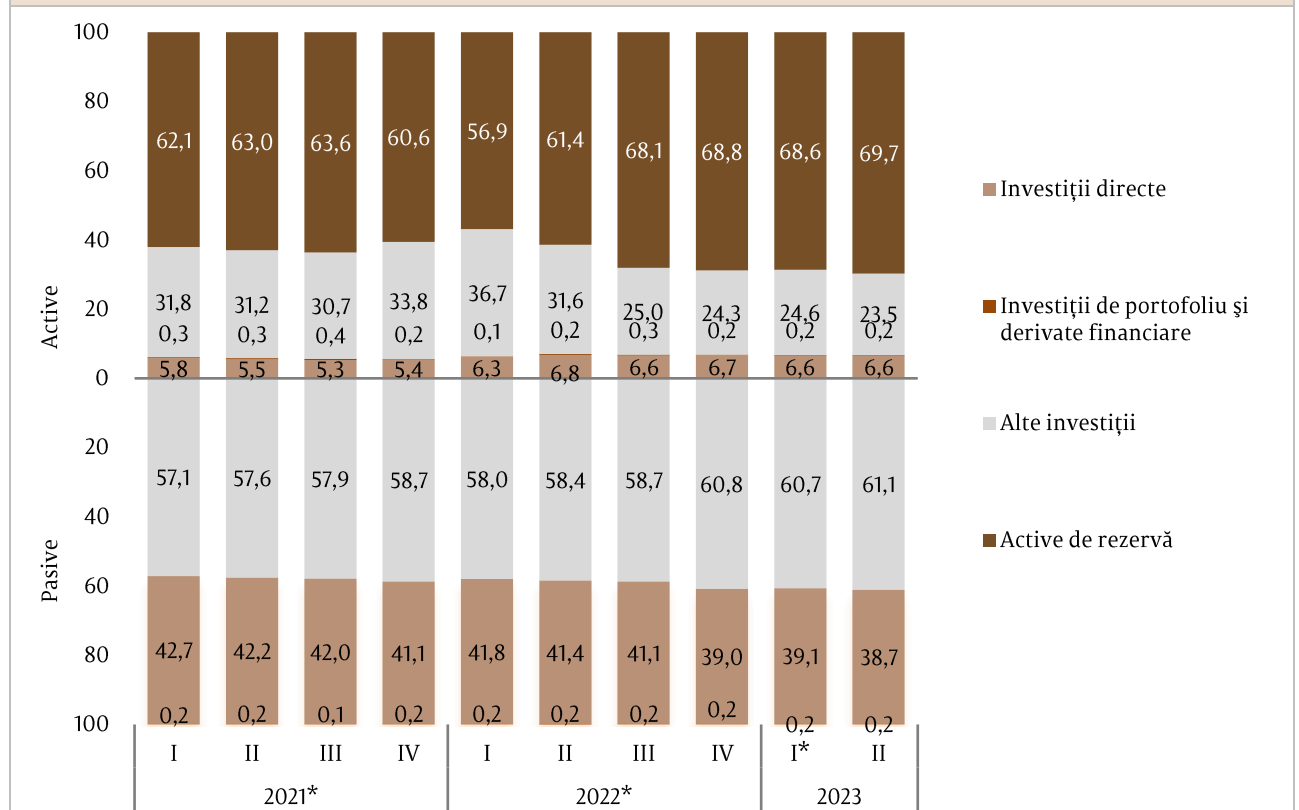
* date revizuite

Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale, majorarea poziției *activelor* financiare externe, la 30.06.2023, a fost influențată de creșterea poziției *activelor de rezervă* cu 9,6 la sută, precum și a celor sub formă de *numerar și depozite* - cu 29,4 la sută; *investiții directe* - cu 5,1 la sută, *alte creanțe* - cu 11,5 la sută; *împrumuturi* - cu 4,8 la sută, *investiții de portofoliu* -

cu 1,8 la sută. În același timp, activele sub formă de *credite comerciale și avansuri* s-au diminuat cu 11,8 la sută (diagrama 20).

Activele de rezervă au deținut ponderea predominantă în totalul activelor financiare, în timp ce alte investiții și investițiile directe - ponderi semnificative în totalul pasivelor.

Diagrama 20. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%)

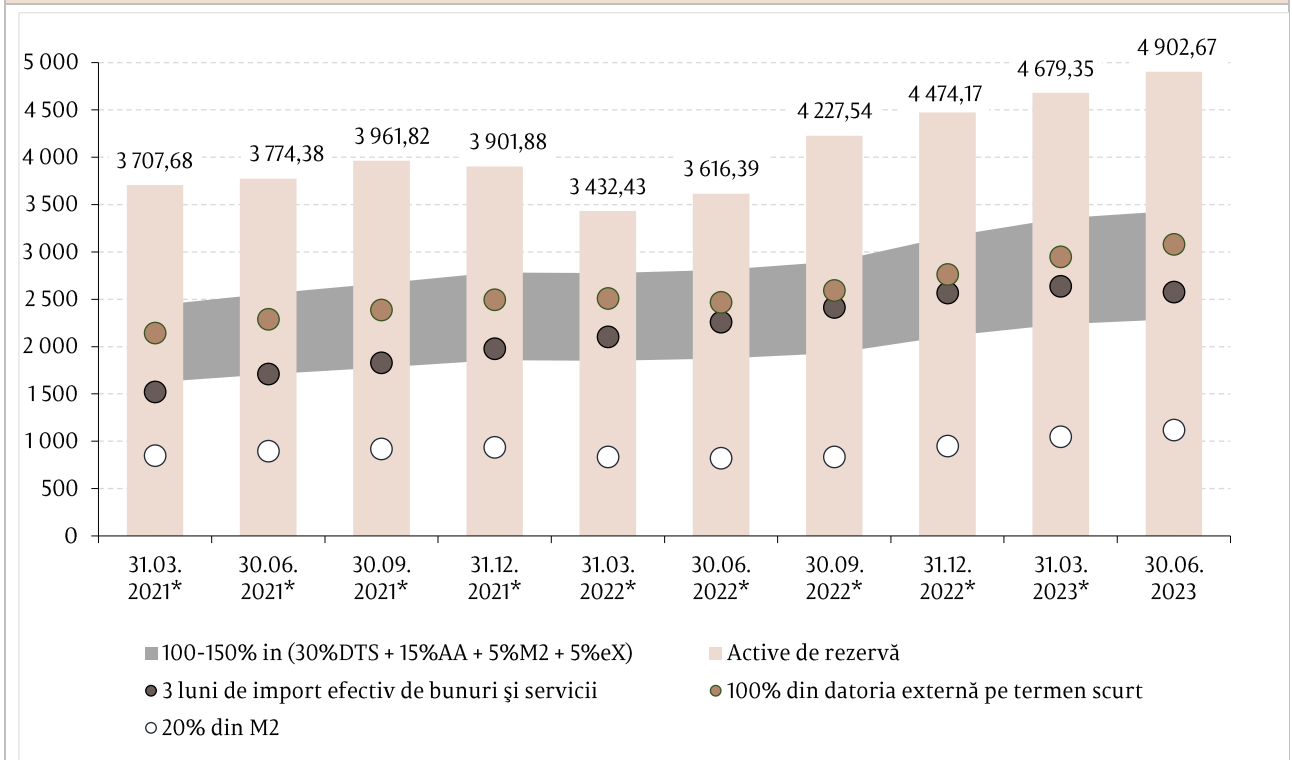
* date revizuite

Poziția *activelor oficiale de rezervă* a constituit 4 902,67 mil. USD la 30.06.2023, ceea ce corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- (i) acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5,7 luni de import efectiv);
- (ii) acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 159,1 la sută);
- (iii) acoperirea a 20,0 la sută din masa monetară M2 (au acoperit 87,6 la sută);
- (iv) acoperirea a 100-150 la sută din suma: 30 la sută din datoria externă pe termen scurt + 15,0 la sută din alte angajamente externe + 5,0 la sută din M2 + 5,0 la sută din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 214,1 la sută), (diagrama 21).

La 30.06.2023, poziția activelor oficiale de rezervă s-a majorat comparativ cu 31.12.2022 și corespunde tuturor criteriilor de suficiență.

Diagrama 21. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă

Notă: Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015
<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

* date revizuite

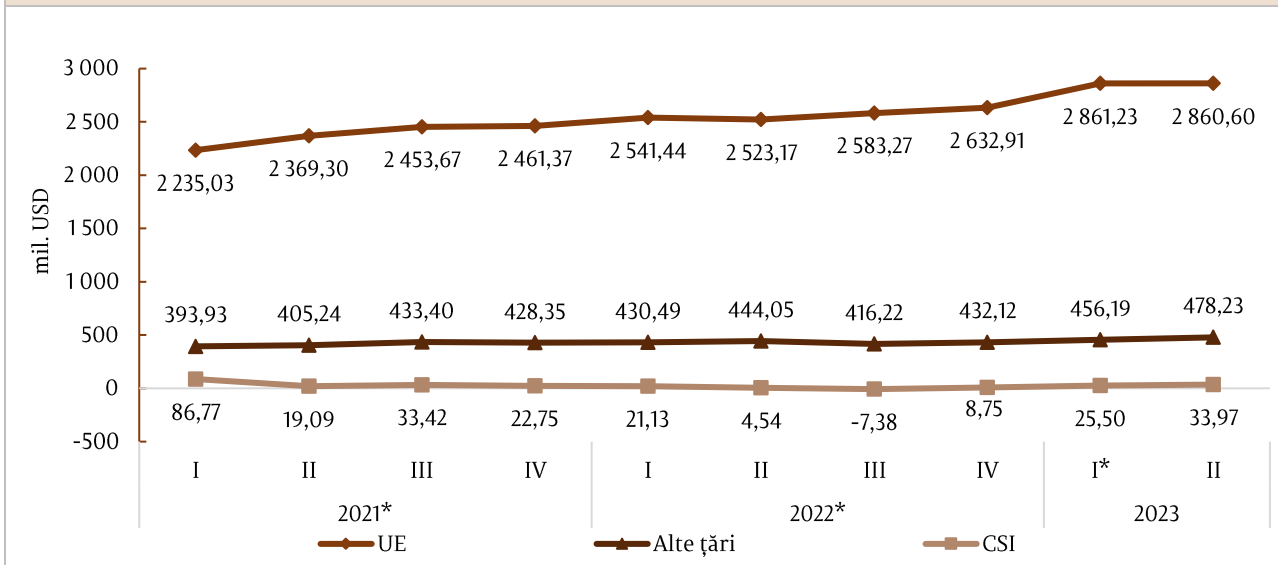
Evoluția poziției **pasivelor** a fost determinată de creșterea cu 7,9 la sută a angajamentelor sub formă de **alte investiții**, ele deținând ponderea majoritară (61,1 la sută) în pasivele externe ale țării. Alte investiții au constat în proporție de 62,2 la sută din **împrumuturi**, 30,4 la sută – **credite comerciale și avansuri**, 4,5 la sută – **drepturi speciale de tragere**, 2,2 la sută – **numerar și depozite** și 0,7 la sută – **alte pasive**.

Totodată, angajamentele sub formă de **investiții directe**, care dețin 38,7 la sută din angajamentele externe ale țării, s-au majorat cu 6,8 la sută comparativ cu 31.12.2022. Poziția investițiilor directe în capitalul propriu a însumat 3 372,80 mil. USD (+9,7 la sută comparativ cu 31.12.2022), iar a instrumentelor de natura datoriei – 1 909,96 mil. USD (+2,0 la sută).

În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, cele din țările UE s-au majorat cu 8,6 la sută, deținând ponderea cea mai mare, de 84,8 la sută, iar cele din alte țări au crescut cu 10,7 la sută, deținând 14,2 la sută. În același timp, investițiile directe sub formă de participații și acțiuni provenite din CSI au crescut, în trimestrul II 2023, de 3,9 ori, până la 33,97 mil. USD față de 8,75 mil. USD la 31.12.2022 (diagrama 22).

Pozițiile investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni provenite din toate regiunile s-au majorat față de 31.12.2022.

Diagrama 22. Poziția investițiilor directe**, capital propriu, pe zone geografice, la sfârșitul perioadei

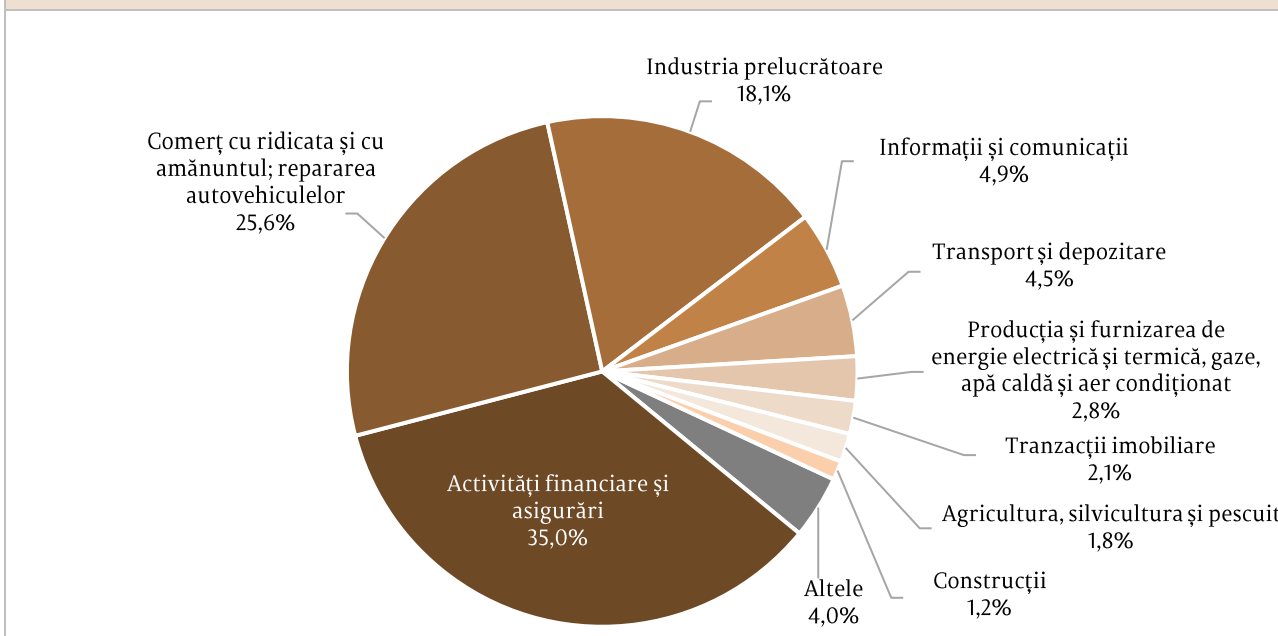

* date revizuite

** poziții calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

Activitățile financiare și asigurările, comerțul cu ridicata și cu amănuntul și industria prelucrătoare au continuat să dețină ponderile cele mai mari în poziția pasivelor sub formă de investiții directe (capital propriu).

Diagrama 23. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 30.06.2023, pe activități economice (conform CAEM-2)

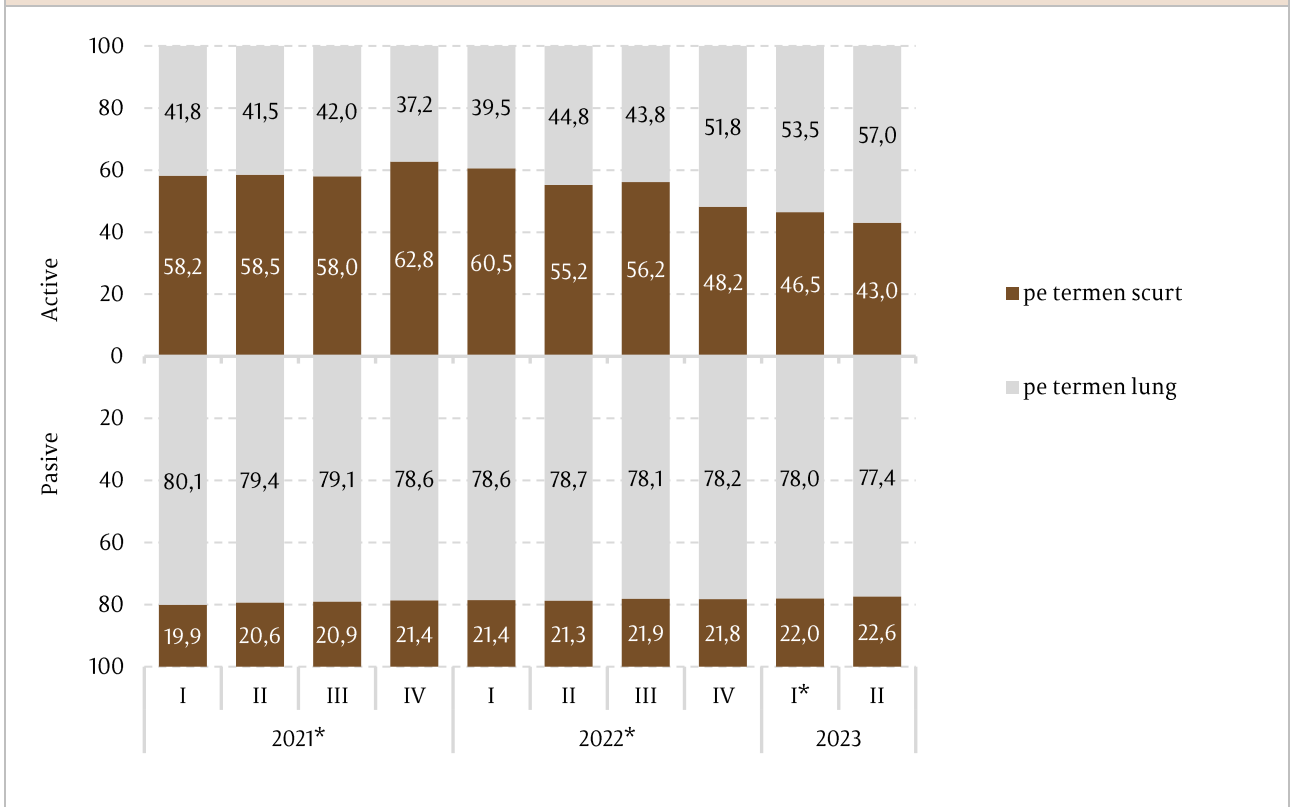

În structura pe scadențe a *activelor financiare*, raportul dintre activele pe termen lung și cele pe termen scurt reprezintă 1,3 (diagrama 24). Astfel, în totalul *creanțelor* predomină cele *pe termen lung*, cu o pondere de 57,0 la sută, alcătuite, în mare parte, din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar) – 80,5 la sută, investiții directe – 11,0 la sută și alte investiții – 8,1 la sută. Structura *pasivelor* externe arată prevalența considerabilă a angajamentelor pe termen lung

(77,4 la sută), în timp ce pasivele *pe termen scurt* dețin o pondere de 22,6 la sută. Raportul dintre *pasivele* pe termen lung și cele pe termen scurt este de 3,4.

Ponderea majoră atât în structura activelor financiare, cât și în structura pasivelor a venit celor pe termen lung.

Diagrama 24. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)

* date revizuite

III. Datoria externă brută la 30.06.2023 (date provizorii)

Datoria externă brută a Republicii Moldova, pe parcursul semestrului I 2023, a crescut cu 6,8 la sută și la 30.06.2023 a totalizat 10 242,00 mil. USD (tabelul 13). Raportul datoriei externe brute la PIB a constituit 67,2 la sută, fiind cu 1,1 p.p. mai mare față de 31.12.2022 (diagrama 25).

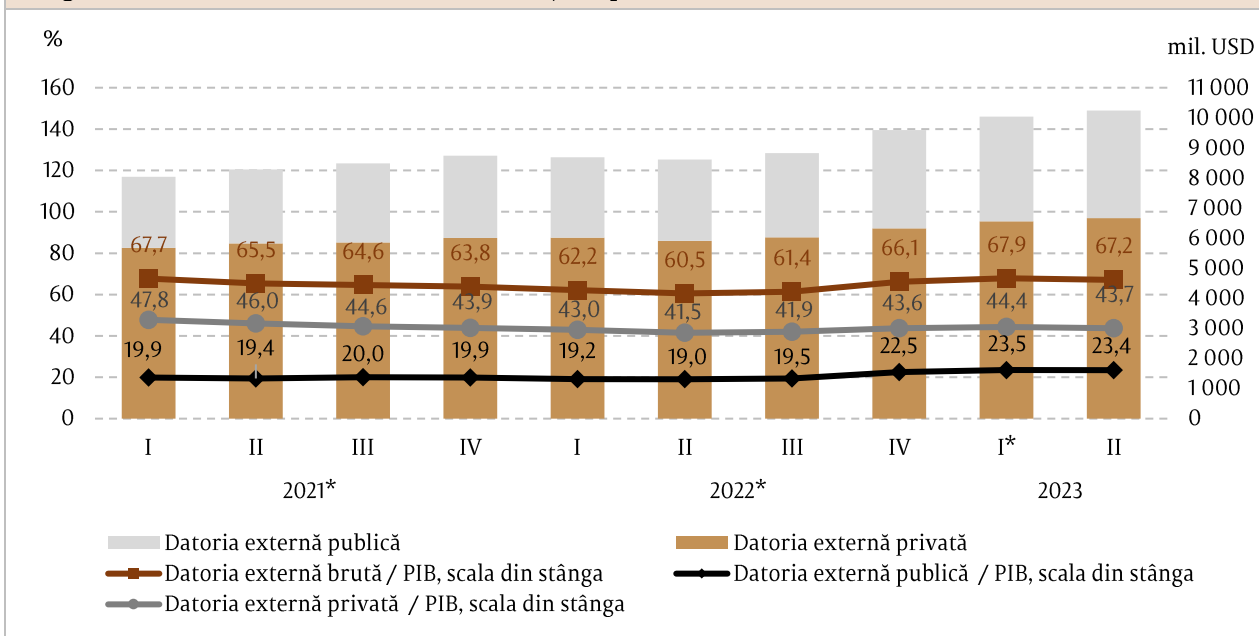
Tabelul 13. Datoria externă brută (MBP6) pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	31.12. 2021*	31.03. 2022*	30.06. 2022*	30.09. 2022*	31.12. 2022*	31.03. 2023*	30.06. 2023	30.06. 2023 / 31.12. 2022
Administrația publică	2 201,86	2 309,66	2 257,26	2 606,58	2 561,25	2 606,87	2 705,66	3 172,85	3 385,16	3 487,00	109,9
Pe termen scurt	0,26	0,08	0,12	0,12	0,11	0,11	0,59	0,68	0,78	1,01	148,5
Pe termen lung	2 201,60	2 309,58	2 257,14	2 606,46	2 561,14	2 606,76	2 705,07	3 172,17	3 384,38	3 485,99	109,9
dintre care datoria UAT	12,84	13,94	18,68	20,37	19,70	20,05	17,98	31,55	31,67	32,65	103,5
Banca centrală	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16	73,87	66,88	63,98	64,69	60,19	94,1
Pe termen lung	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16	73,87	66,88	63,98	64,69	60,19	94,1
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	320,08	313,82	313,40	342,66	353,25	394,63	433,47	505,00	522,41	463,74	91,8
Pe termen scurt	155,37	159,15	154,77	158,57	165,76	194,12	217,87	210,72	222,89	191,52	90,9
Pe termen lung	164,71	154,67	158,63	184,09	187,49	200,51	215,60	294,28	299,52	272,22	92,5
Alte sectoare	3 506,43	3 649,72	3 708,68	3 816,68	3 790,26	3 708,45	3 750,48	3 978,57	4 159,97	4 321,11	108,6
Pe termen scurt	1 779,24	1 902,61	1 991,86	2 089,78	2 093,98	2 031,38	2 115,50	2 272,51	2 427,18	2 574,42	113,3
Pe termen lung	1 727,19	1 747,11	1 716,82	1 726,90	1 696,28	1 677,07	1 634,98	1 706,06	1 732,79	1 746,69	102,4
<i>Alte societăți financiare</i>	<i>270,90</i>	<i>279,40</i>	<i>285,11</i>	<i>284,46</i>	<i>279,31</i>	<i>299,27</i>	<i>307,63</i>	<i>322,05</i>	<i>305,67</i>	<i>344,74</i>	<i>107,0</i>
Pe termen scurt	27,53	28,01	30,59	30,08	33,52	32,73	32,36	33,89	23,64	30,00	88,5
Pe termen lung	243,37	251,39	254,52	254,38	245,79	266,54	275,27	288,16	282,03	314,74	109,2
<i>Societăți nefinanciare</i>	<i>3 179,21</i>	<i>3 312,05</i>	<i>3 362,56</i>	<i>3 469,36</i>	<i>3 447,86</i>	<i>3 345,32</i>	<i>3 377,70</i>	<i>3 590,31</i>	<i>3 786,33</i>	<i>3 906,64</i>	<i>108,8</i>
Pe termen scurt	1 751,04	1 873,68	1 960,10	2 058,06	2 058,72	1 996,62	2 080,72	2 235,96	2 400,58	2 541,16	113,6
Pe termen lung	1 428,16	1 438,36	1 402,45	1 411,29	1 389,13	1 348,69	1 296,97	1 354,34	1 385,74	1 365,47	100,8
dintre care datoria corporațiilor publice	32,63	32,40	31,44	32,03	31,54	28,86	26,39	26,78	27,12	26,82	100,1
<i>Gospodăriile populației și IFSLSGP</i>	<i>56,32</i>	<i>58,27</i>	<i>61,01</i>	<i>62,86</i>	<i>63,09</i>	<i>63,86</i>	<i>65,15</i>	<i>66,21</i>	<i>67,97</i>	<i>69,73</i>	<i>105,3</i>
Pe termen scurt	0,67	0,92	1,17	1,64	1,74	2,03	2,42	2,66	2,96	3,26	122,6
Pe termen lung	55,66	57,36	59,85	61,23	61,36	61,84	62,74	63,56	65,02	66,48	104,6
Investiții directe: creditarea intragrup	1 882,58	1 890,82	1 866,28	1 882,63	1 900,06	1 833,85	1 874,14	1 872,92	1 908,04	1 909,96	102,0
Pe termen scurt	209,74	227,96	240,15	248,73	250,51	243,84	258,40	277,96	297,02	314,81	113,3
Pe termen lung	1 672,84	1 662,86	1 626,13	1 633,90	1 649,55	1 590,01	1 615,74	1 594,96	1 611,02	1 595,15	100,0
TOTAL	8 037,09	8 279,00	8 480,58	8 740,94	8 689,98	8 617,67	8 830,63	9 593,32	10 040,27	10 242,00	106,8

*date revizuite

Pe parcursul semestrului I 2023, raportul datoriei externe brute la PIB s-a majorat.

Diagrama 25. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei

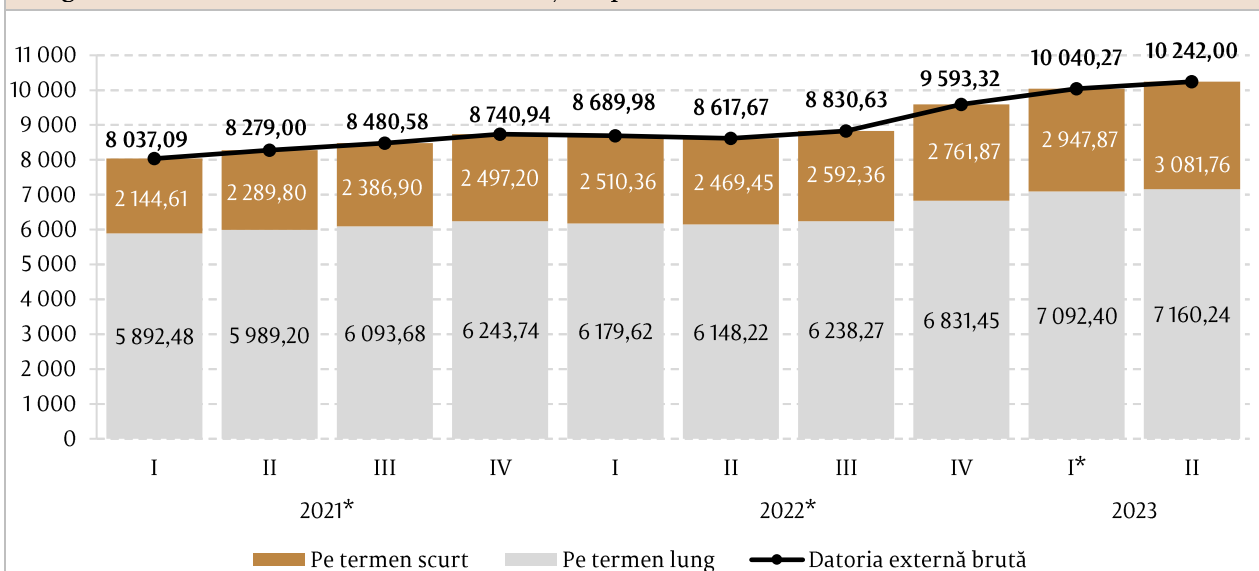

* date revizuite

Cea mai mare parte a soldului datoriei externe brute îi revine *datoriei pe termen lung* – 69,9 la sută, valoarea acesteia înregistrând o creștere față de finele anului 2022 (+4,8 la sută). *Datoria externă pe termen scurt* s-a majorat cu 11,6 la sută la 30.06.2023 și a avut o pondere de 30,1 la sută din total (diagrama 26).

Pe parcursul trimestrului II 2023, datoria externă brută a crescut, drept urmare a majorării atât a angajamentelor pe termen lung, cât și a celor pe termen scurt.

Diagrama 26. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei, mil. USD

* date revizuite

Analiza indicatorilor principali ai datoriei externe denotă o calitate constantă a finanțării externe avantajoase exprimate indirect prin *rata medie trimestrială implicită a dobânzii la datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST* (tabelul 14).

Scadența medie implicită a datoriei externe pe termen lung sub formă de împrumuturi este în scădere. Acest indicator este corelat cu evoluția ratei reînnoirii finanțării, care a scăzut pe parcursul trimestrului II 2023, ca urmare a majorării rambursărilor la creditele atrase anterior, menținându-se încă la un nivel înalt, ca rezultat a continuării procesului de atragere a finanțării externe, însă cu tendință pronunțată de descreștere.

Tabelul 14. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	31.12. 2021*	31.03. 2022*	30.06. 2022*	30.09. 2022*	31.12. 2022*	31.03. 2023*	30.06. 2023	30.06.2023 / 31.12.2022
	%										p.p.
Pondere DE publice în DE brută	29,4	29,7	30,9	31,2	30,8	31,4	31,7	34,0	34,6	34,9	0,9
Pondere DE pe termen lung în DE brută	73,3	72,3	71,9	71,4	71,1	71,3	70,6	71,2	70,6	69,9	-1,3
Pondere creditorilor organizații internaționale și guverne străine în DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST	48,0	49,0	51,1	52,0	51,8	51,9	53,5	56,4	57,5	58,1	1,7
Rata medie trimestrială implicită a dobânzii la DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	0,2
Rata reînnoirii finanțării (raportul dintre trageri noi și rambursări la împrumuturile pe termen lung)	109	125	171	186	83	206	296	301	200	114	-187
	ani										p.p.
Scadența medie implicită a DE pe termen lung sub formă de împrumuturi (în câți ani va fi achitată datoria, dacă se vor păstra rambursările curente și nu vor fi trageri noi)	7,6	8,0	6,3	6,3	9,5	8,1	9,7	8,0	10,4	6,4	-1,6

*date revizuite

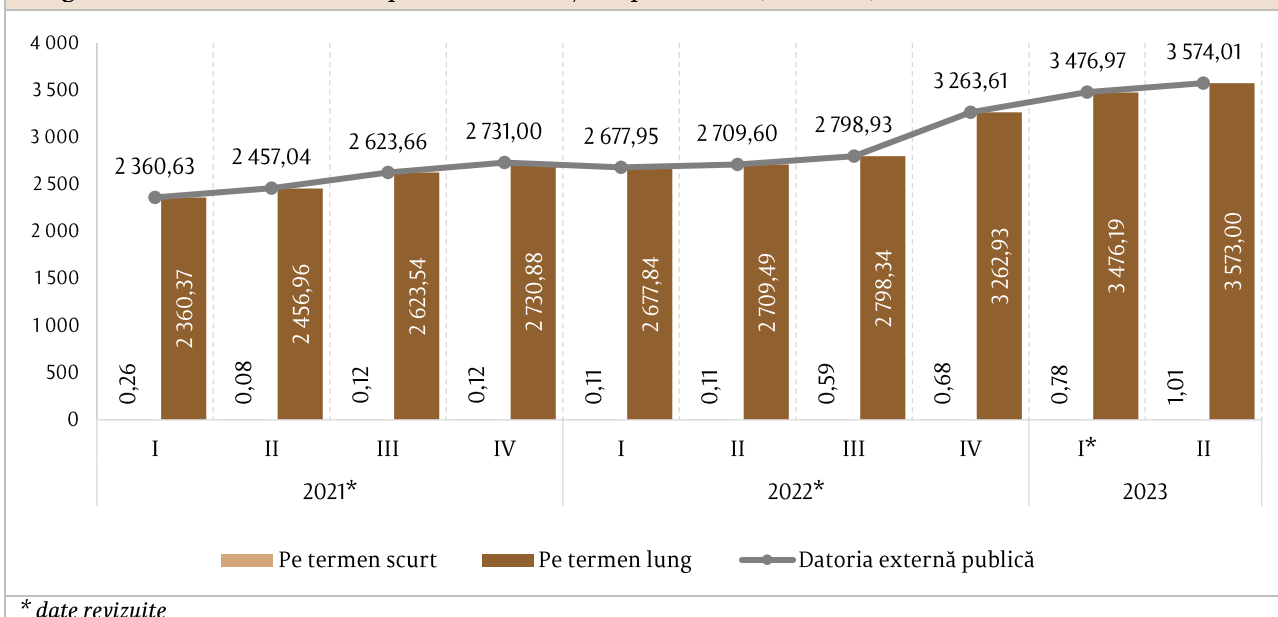
1. Datoria externă publică

Datoria externă publică⁷ a crescut cu 9,5 la sută, comparativ cu finele anului 2022, și a reprezentat 34,9 la sută din totalul datoriei externe, totalizând 3 574,01 mil. USD. Partea preponderentă a soldului datoriei externe publice îi revine datoriei pe termen lung, care s-a majorat, pe parcursul trimestrului II 2023, cu 9,5 la sută (diagrama 27).

⁷ inclusiv tranșele la creditele ECF și EFF primite în mai 2022 de la FMI (reflectate conform Îndrumarului metodologic al FMI Statistica DE, 2014 <https://www.imf.org/external/np/sta/ed/ed.htm> para 2.26); datele publicate de Ministerul Finanțelor privind soldul datoriei de stat la situația din 30.06.2022 nu includ aceste sume, ele fiind reflectate în iulie 2022 (data intrării în vigoare a Legii nr. 7 din 21.01.2022 și Legii nr. 8 din 21.01.2022, care aproba atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional).

La 30.06.2023, datoria externă publică s-a majorat comparativ cu situația de la finele anului 2022, ca urmare a creșterii datoriei pe termen lung.

Diagrama 27. Datoria externă publică, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

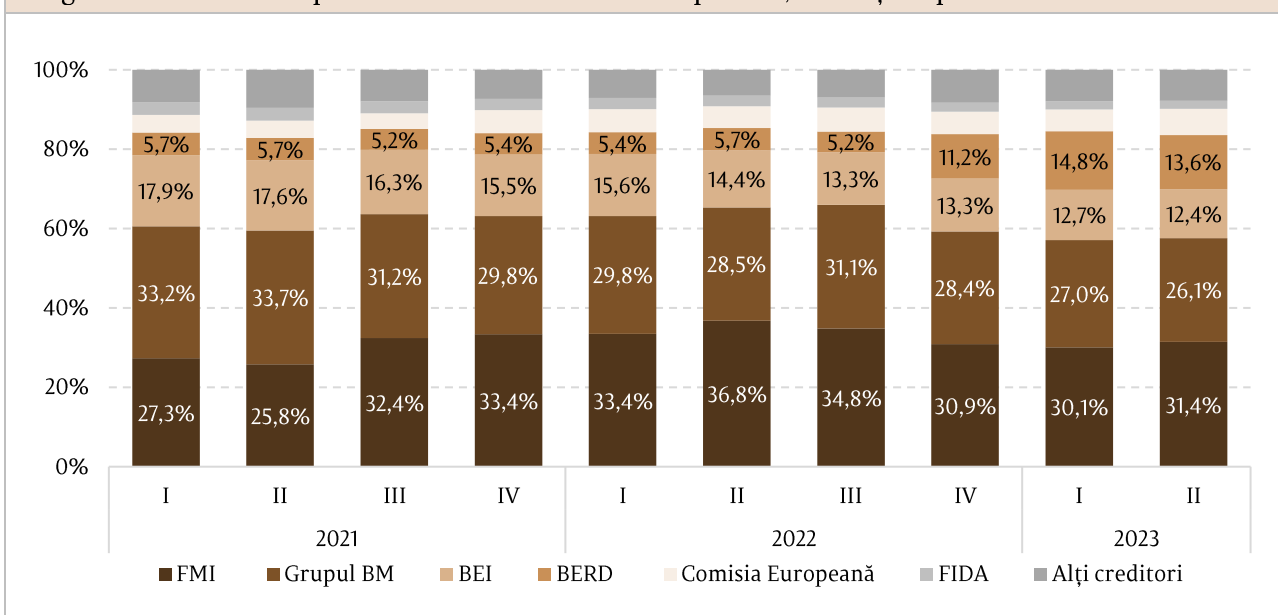

* date revizuite

Conform situației din 30.06.2023, principalul creditor al statului este Fondul Monetar Internațional cu o pondere de 31,4 la sută din totalul datoriei publice (1 123,55 mil. USD), urmat de Grupul Băncii Mondiale cu 26,1 la sută sau 933,83 mil. USD (dintre care datoria față de Asociația Internațională pentru Dezvoltare a constituit 786,51 mil. USD, față de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 147,32 mil. USD) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu 13,6 la sută (486,84 mil. USD), (diagrama 28, tabelul 15).

Fondul Monetar Internațional și Grupul Băncii Mondiale sunt principalii creditori externi ai sectorului public.

Diagrama 28. Structura pe creditori a datoriei externe publice, la sfârșitul perioadei

Cea mai mare parte a datoriei externe – 64,8 la sută, la situația din 30.06.2023, îi revine datoriei sub formă de împrumuturi și alocări de DST și titluri de angajamente, ceea ce constituie 6 638,92 mil USD (+5,1 la sută față de 31.12.2022), (tabelul 15).

Tabelul 15. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori (mil. USD)

	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	31.12. 2021*	31.03. 2022*	30.06. 2022*	30.09. 2022*	31.12. 2022*	31.03. 2023*	30.06. 2023
Banca centrală	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16	73,87	66,88	63,98	64,69	60,19
FMI	126,14	114,98	334,96	92,39	85,16	73,87	66,88	63,98	64,69	60,19
Datoria de stat directă	2 189,02	2 295,72	2 238,58	2 586,21	2 541,55	2 586,82	2 687,68	3 141,30	3 353,34	3 453,97
<i>Organisme internaționale</i>	2 040,82	2 148,09	2 114,51	2 468,14	2 431,38	2 484,72	2 559,37	2 938,96	3 148,60	3 252,74
FMI	519,17	519,61	514,79	819,57	810,02	923,33	908,49	943,68	982,00	1 063,36
AID	667,33	712,01	702,26	701,41	686,91	670,77	736,43	781,53	790,47	786,51
BERD	118,00	122,18	120,04	128,76	125,80	133,34	128,05	345,10	491,90	464,60
BEI	396,08	405,41	393,94	390,71	388,12	361,60	345,14	397,26	402,65	405,78
Comisia Europeană	105,59	107,14	104,94	158,53	155,79	147,26	169,99	186,16	190,41	234,90
BIRD	116,52	116,68	116,99	112,08	109,97	101,99	133,66	144,60	148,16	147,32
BDCE	42,78	87,00	83,34	80,38	78,52	73,68	66,38	67,91	68,95	77,27
FIDA	75,35	78,06	78,21	76,70	76,25	72,75	71,23	72,72	74,06	73,00
<i>Relații bilaterale</i>	147,94	147,55	123,95	117,95	110,06	101,99	127,72	201,66	204,11	200,60
Franța							14,57	79,78	81,60	81,94
Japonia	55,08	54,97	53,72	51,98	52,93	47,26	43,68	51,76	52,26	49,19
Polonia	0,51	0,52	0,51	0,49	0,48	0,46	19,85	21,73	22,22	22,32
Austria	21,91	21,31	20,66	19,18	18,66	16,81	15,36	15,99	16,16	15,38
Rusia	19,92	19,92	14,50	14,50	14,50	14,50	14,50	14,50	14,60	14,60
SUA	20,20	20,21	19,06	16,88	16,14	16,14	15,00	12,81	12,07	12,07
Germania	11,25	11,28	9,67	9,26	7,35	6,82	4,76	5,09	5,20	5,10
România	19,07	19,34	5,83	5,66						
<i>Altele</i>	0,26	0,08	0,12	0,12	0,11	0,11	0,59	0,68	0,63	0,63
Datoria UAT	12,84	13,94	18,68	20,37	19,70	20,05	17,98	31,55	31,67	32,65
<i>Organisme internaționale</i>	12,84	13,94	18,68	20,37	19,70	20,05	17,98	31,55	31,67	32,65
BEI	10,30	10,45	16,36	15,73	15,00	14,03	12,55	22,61	22,67	22,61
BERD	2,50	3,45	2,28	4,42	4,51	5,85	5,27	8,56	8,64	9,71
NEFCO	0,04	0,04	0,04	0,22	0,19	0,17	0,16	0,38	0,36	0,33
Datoria corporațiilor publice	32,63	32,40	31,44	32,03	31,54	28,86	26,39	26,78	27,12	26,82
<i>Organisme internaționale</i>	31,32	31,12	30,37	31,15	30,86	28,38	26,11	26,64	27,12	26,82
BEI	16,92	16,85	16,51	15,72	15,45	14,32	13,23	14,20	14,52	14,29
BERD	14,40	14,27	13,86	15,43	15,41	14,06	12,88	12,44	12,60	12,53
<i>Alți creditori</i>	1,31	1,28	1,07	0,88	0,68	0,48	0,28	0,14		
Datoria privată negarantată de stat	2 993,16	3 004,57	2 938,77	2 957,70	2 938,37	2 940,99	2 870,49	3 052,18	3 093,57	3 065,29
<i>Organisme internaționale</i>	211,49	218,11	218,63	225,61	229,46	225,70	236,53	297,34	303,14	286,12
<i>Alți creditori</i>	2 781,67	2 786,46	2 720,14	2 732,09	2 708,91	2 715,29	2 633,96	2 754,84	2 790,43	2 779,17
TOTAL	5 353,79	5 461,61	5 562,43	5 688,70	5 616,32	5 650,59	5 669,42	6 315,79	6 570,39	6 638,92

* date revizuite

Serviciul datoriei externe publice a Republicii Moldova este prezentat în tabelul 16.

Tabelul 16. Serviciul datoriei externe publice

		2021*				2022*				2023	
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I*	II
Serviciul datoriei externe publice (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	68,81	41,71	64,20	40,37	43,95	42,09	39,15	51,59	54,21	97,65
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	55,29	27,11	48,87	29,53	35,34	30,23	34,00	42,40	37,19	89,28
Serviciul datoriei externe publice / export de bunuri și servicii	%	7,9	4,7	5,8	3,0	3,2	2,6	2,7	3,3	3,6	7,0
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii	%	6,3	3,1	4,4	2,2	2,6	1,9	2,3	2,7	2,5	6,4

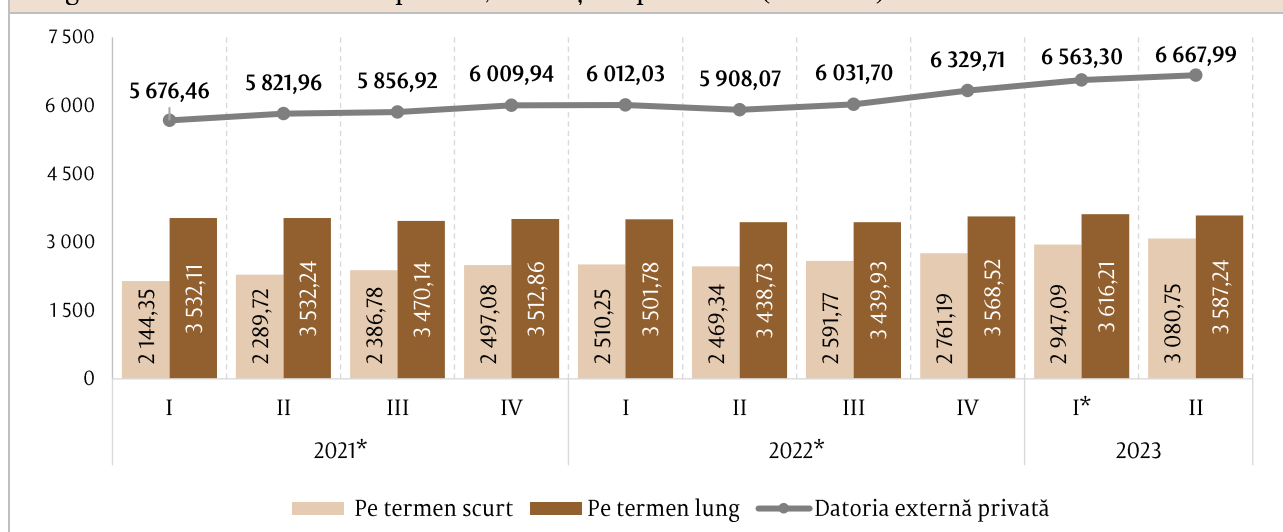
* date revizuite

2. Datoria externă privată

Datoria externă privată a constituit 65,1 la sută din totalul datoriei externe și s-a cifrat la 6 667,99 mil. USD, majorându-se față de 31.12.2022 cu 5,3 la sută. Conform structurii pe scadențe a datoriei externe private, cea mai mare pondere (53,8 la sută) îi revine *datoriei pe termen lung*, care nu s-a modificat esențial față de finele anului 2022 (+0,5 la sută), în timp ce *datoria pe termen scurt* a crescut cu 11,6 la sută (diagrama 29).

La 30.06.2023, *datoria externă privată* a crescut comparativ cu situația de la finele anului 2022, ca urmare a majorării datoriei atât pe termen scurt, cât și pe termen lung.

Diagrama 29. Datoria externă privată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

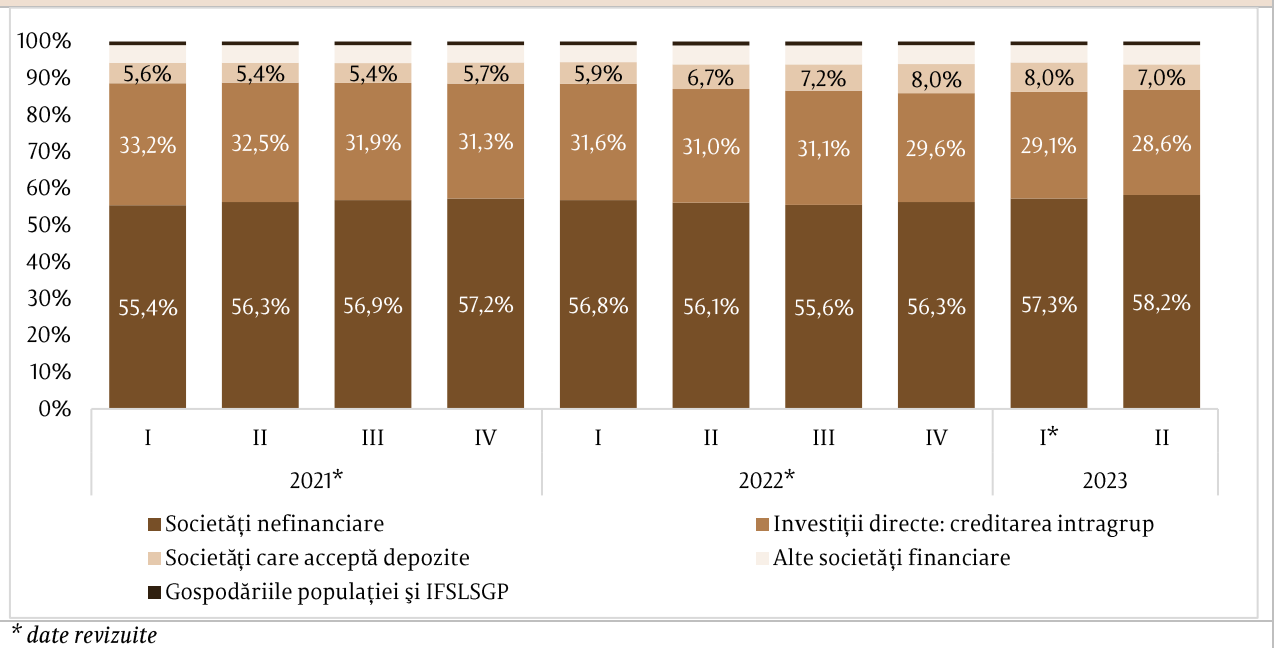

* date revizuite

În *datoria externă privată* pe sectoare instituționale, ponderea majoră de 58,2 la sută a revenit societăților nefinanciare (diagrama 30). Creditarea intragrup din cadrul investițiilor directe a avut o pondere de 28,6 la sută din totalul datoriei externe private, societățile care acceptă depozite – 7,0 la sută, alte societăți financiare – 5,2 la sută, iar gospodăriile populației – 1,0 la sută.

Societățile nefinanciare dețin ponderea majoră în datoria externă privată.

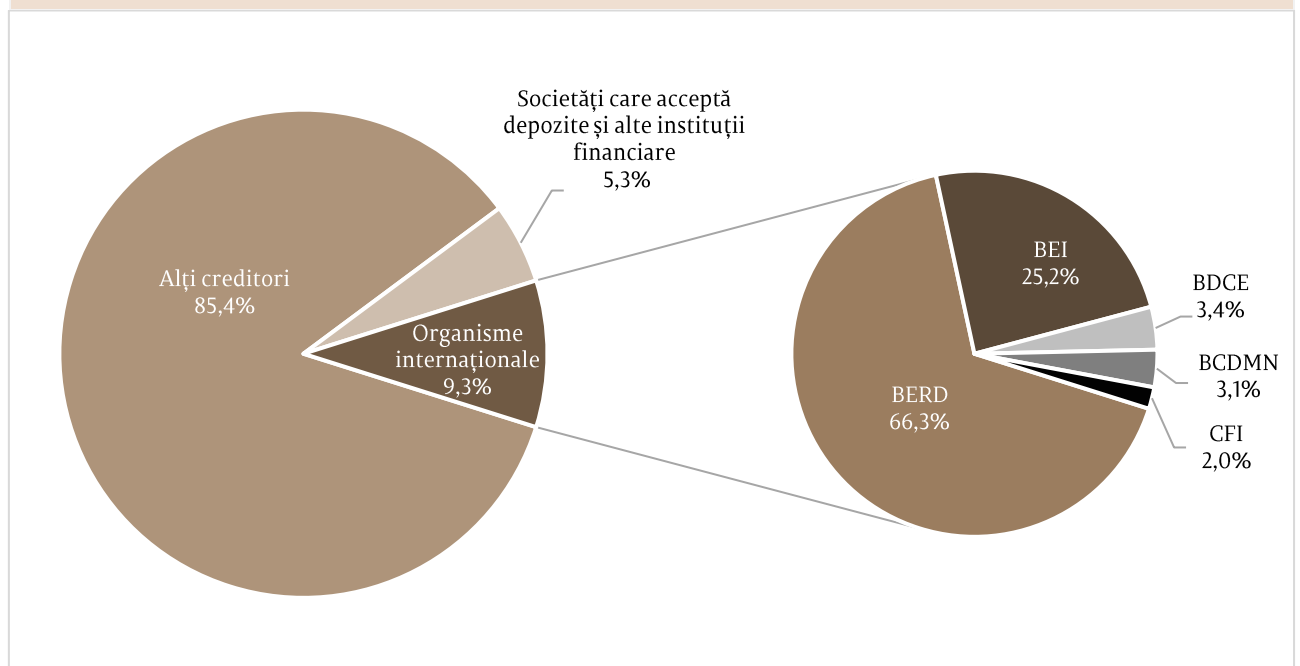
Diagrama 30. Structura datoriei private, pe sectoare instituționale, la sfârșit de perioadă

Conform situației de la 30.06.2023, 9,3 la sută din totalul datoriei private a fost contractat cu organizațiile internaționale, iar cu alți creditori, inclusiv bănci, cât și societăți nefinanciare – 90,7 la sută din total (diagrama 31). Principalul creditor al sectorului privat din cadrul organizațiilor internaționale a fost BERD, cu 66,3 la sută, urmat de BEI, cu 25,2 la sută.

Principalii creditori ai sectorului privat au fost băncile și societățile nefinanciare

Diagrama 31. Structura pe creditori a datoriei private

IV. Statistica operațiunilor bancare internaționale

Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare semestrială

În semestrul I 2023, statistica tranzacțiilor bancare internaționale reflectă o evoluție diferită a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național, comparativ cu semestrul I 2022, la încasări creștere până la 33 866,00 mil. USD (+0,1 la sută) și la plăți micșorare până la 33 293,63 mil. USD (-0,3 la sută).

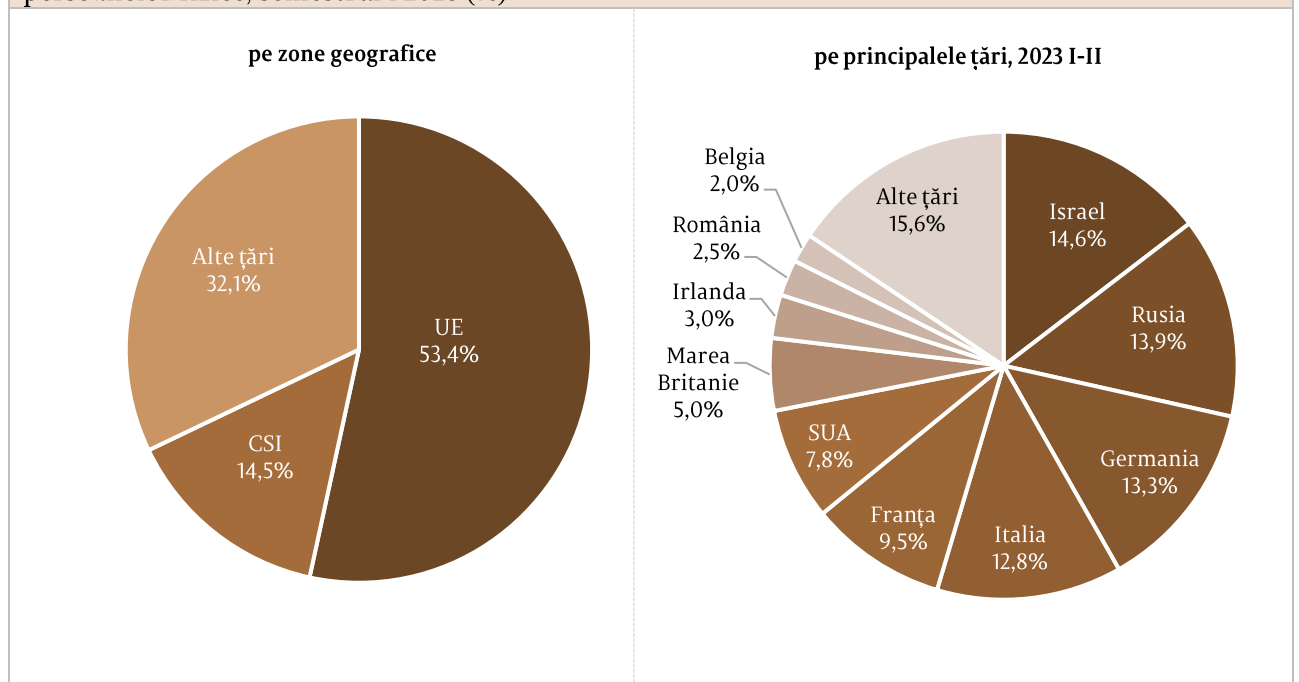
Volumul tranzacțiilor cu țările UE a fost în descreștere cu 5,2 la sută la intrări și la ieșiri – cu 9,6 la sută; cu țările CSI – în creștere cu 15,3 la sută la intrări și cu 4,6 la sută la ieșiri, cu alte țări – în creștere cu 8,8 la sută la intrări și cu 19,5 la sută la ieșiri.

Structura valutară a tranzacțiilor denotă prevalența celor în dolari SUA (52,9 la sută din totalul încasărilor și 53,4 la sută din totalul plăților), ponderea lor majorându-se față de prima jumătate a anului 2022 cu 3,7 p.p. la intrări și cu 4,2 p.p. la ieșiri. Tranzacțiile bancare în euro au avut o pondere de 39,1 la sută din totalul intrărilor și 38,6 la sută din totalul ieșirilor, în descreștere cu 7,9 p.p. la intrări și cu 8,3 p.p. la ieșiri.

Transferurile brute de mijloace bănești în favoarea persoanelor fizice efectuate în semestrul I 2023 prin intermediul băncilor au constituit 900,84 mil. USD, în creștere cu 5,3 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent. Transferurile au provenit, în mare parte, din țările UE (481,40 mil. USD), urmate de alte țări (288,58 mil. USD) și din țările CSI (130,86 mil. USD).

În semestrul I 2023, UE deținea ponderea majoră în structura transferurilor brute de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice.

Diagrama 32. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, semestrul I 2023 (%)

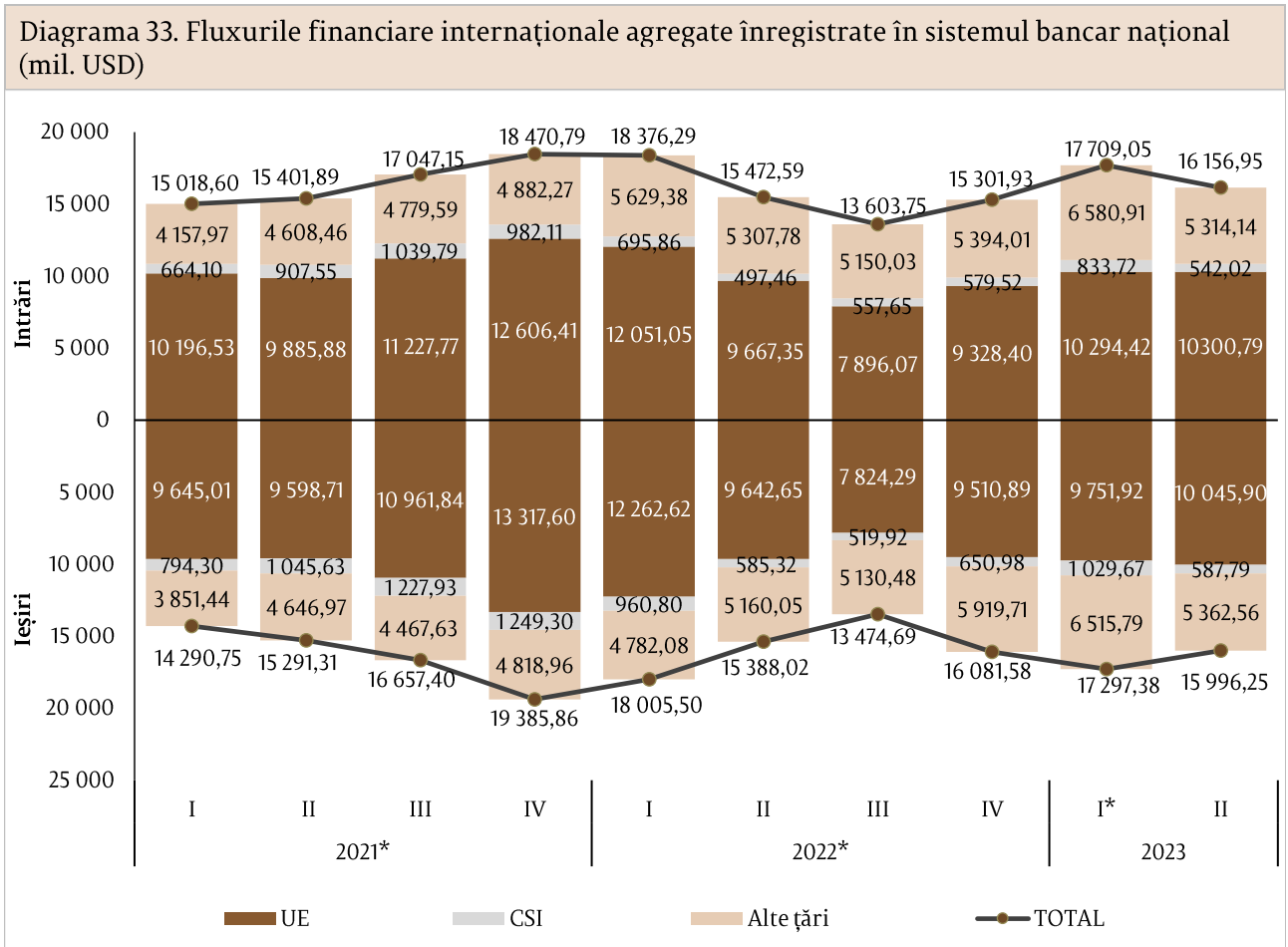

Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare trimestrială

Statistica tranzacțiilor bancare internaționale reflectă majorarea, în trimestrul II 2023, a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național cu 4,4 la sută la încasări și cu 4,0 la sută la plăți, comparativ cu trimestrul II 2022.

Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu UE-27 s-a majorat cu 6,6 la sută la intrări și cu 4,2 la sută la ieșiri; cu țările CSI – în creștere cu 9,0 la sută la intrări și cu 0,4 la sută la ieșiri; cu *alte țări* – a sporit cu 0,1 la intrări și cu 3,9 la sută la ieșiri (diagrama 33).

În trimestrul II 2023, rulajele bancare internaționale s-au majorat datorită creșterii valorii operațiunilor cu toate regiunile.

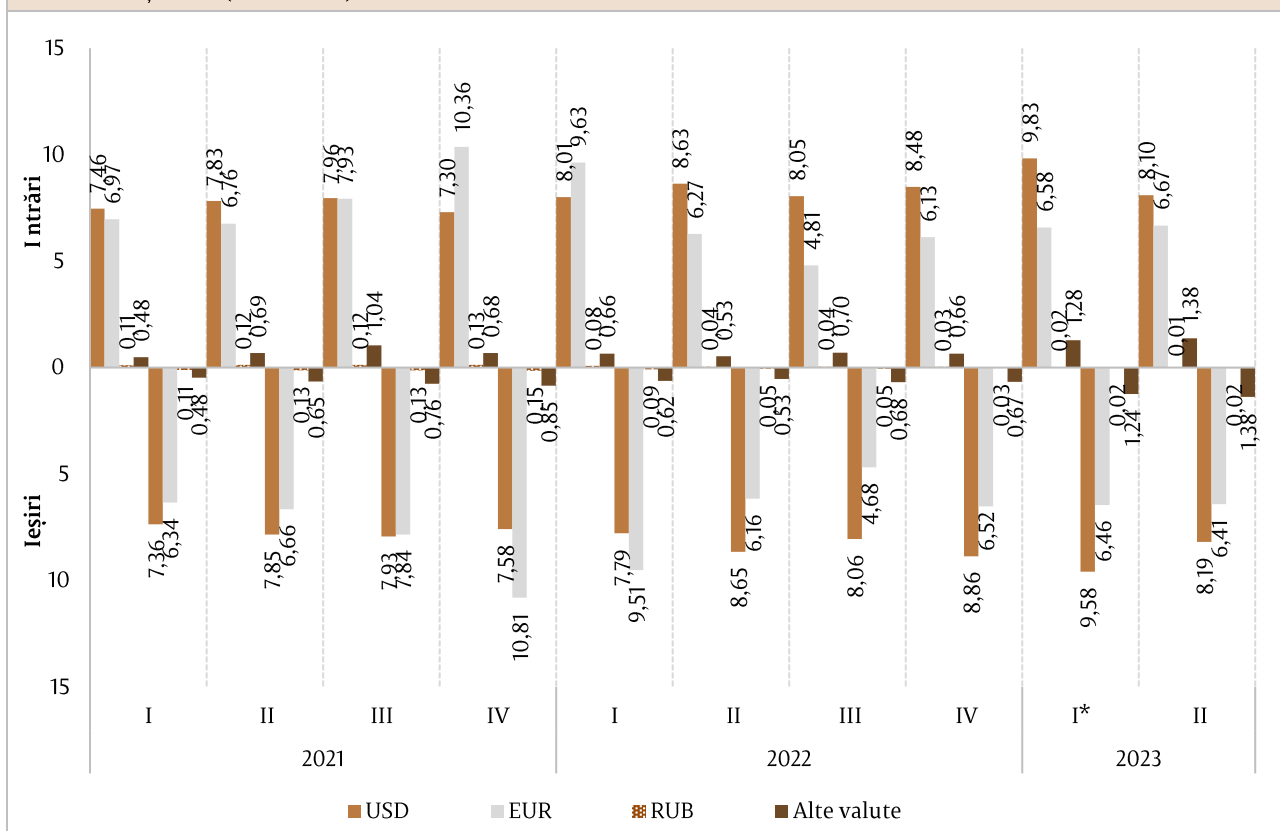

* date revizuite

Structura valutară a rulajelor bancare internaționale denotă prevalența celor în dolari SUA (50,1 la sută din totalul încasărilor și 51,2 la sută din totalul plăților), ponderea lor micșorându-se față de trimestrul II 2022 cu 5,7 p.p. la intrări și cu 5,0 p.p. la ieșiri (diagrama 34). Tranzacțiile bancare în euro au avut o pondere de 41,3 la sută din totalul intrărilor și 40,1 la sută din totalul ieșirilor, în creștere cu 0,8 p.p. la intrări și cu 0,1 p.p. la ieșiri.

În structura valutară a operațiunilor internaționale înregistrate în sistemul bancar, atât la intrări, cât și la ieșiri, au prevalat fluxurile în dolari SUA.

Diagrama 34. Structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național (mld. USD)

* date revizuite

Persoanelor fizice din Republica Moldova le-au fost transferate, prin intermediul băncilor licențiate, din străinătate mijloace bănești în valoare de 463,62 mil. USD⁸, în scădere cu 3,9 la sută comparativ cu trimestrul II 2022, dintre care prin intermediul sistemelor de remitere de bani – 357,72 mil. USD, în bază brută.

Din punctul de vedere al provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, cele din țările UE au fost în creștere cu 13,3 la sută, comparativ cu trimestrul II 2022, și au înregistrat o pondere de 54,4 la sută. Transferurile din țările CSI s-au micșorat cu 43,4 la sută comparativ cu trimestrul II 2022, revenindu-le o pondere de 13,5 la sută. Transferurile din alte țări au constituit 32,1 la sută din totalul transferurilor în favoarea persoanelor fizice, micșorându-se cu 0,5 la sută comparativ cu trimestrul II 2022 (Diagrama 35).

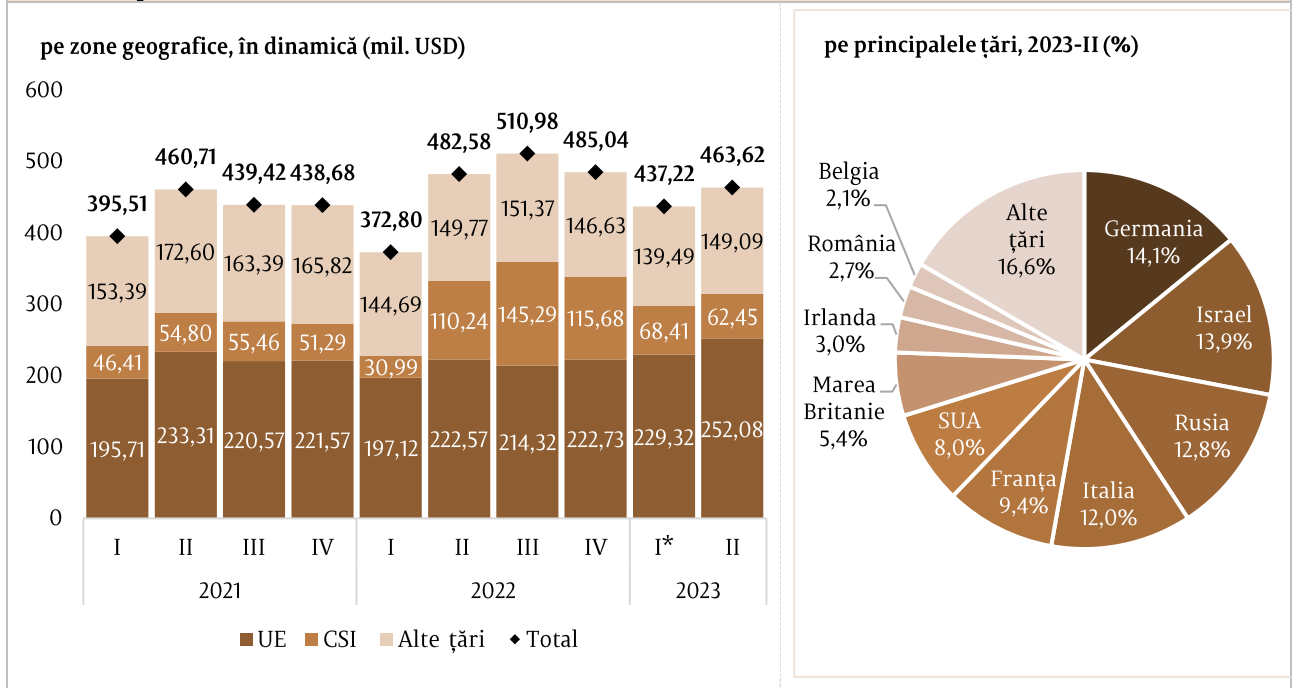
Conform analizei transferurilor pe principalele țări, cea mai mare pondere revine celor din Germania (14,1 la sută) în valoare de 65,60 mil. USD, fiind în creștere cu 17,7 la sută față de trimestrul II 2022. Intrările din Israel au totalizat - 64,59 mil. USD, având practic același nivel ca în perioada similară a anului precedent. Intrări semnificative s-au înregistrat din Rusia - 59,53

⁸ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin intermediul sistemelor de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțele organizațiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulate, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

mil. USD (în scădere cu 44,6 la sută); din Italia – 55,48 mil. USD (+11,6 la sută); din Franța - 43,80 mil USD (+13,4 la sută).

Conform structurii geografice diminuarea transferurilor brute de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, a fost cauzată de scăderea intrărilor din CSI și alte țări, în special a celor din Rusia, concomitent, cele din UE s-au majorat datorită creșterii celor din Germania, Italia și Franța.

Diagrama 35. Structura geografică a transferurilor brute de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice

* date revizuite

Seriile de timp pot fi accesate în Baza de date interactivă:

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare standard:

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare desfășurată:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP16.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare analitică:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP22.xhtml>

Raportul integrat al poziției investiționale internaționale (MBP6):

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare standard:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP23.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe scadențe:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP25.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe instrumente:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP26.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe sectoare:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP27.xhtml>

Datoria externă brută (MBP6): <http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml>

Transferuri de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice (în bază netă): <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP4.xhtml>